Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 16. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го СІЧНЯ 1981 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 27, 1981 — no. 16. VOL. LXXXVIII.

Помер св. п. д-р Ярослав Воєвідка

Ріно, Невада. — В неділю, 25-го січня 1981 року, тут помер в домі сина після довгої і тяжкої недуги відомий лікар-генеколог та всіма шанований громадянин, довголітній лікар у Станиславові, св. п. д-р Ярослав Воєвідка, який до часу своєї хвороби мав свою практику в Ню Йорку і Асторії.

Св. п. д-р Я. Воєвідка

Покійний був дуже активний в Українському Лікарському Товаристві Північної Америки, цікавився його розвитком, був членом першої його управи, а потім головою цього Товариства, брав активну участь в багатьох наукових з'їздах і був автором багатьох статтей у „Лікарському Віснику" на наукові і громадські теми.

Св. п. д-р Я. Воєвідка народився 26-го жовтня 1909 року в Чернівцях на Буковині. Після закінчення студій і відбутої практики був у пізніших роках професором генекології у Львівському і заступником керівника генекології у Краківському університетах. На еміграції дуже цікавився працею Української Медично-Харитативної Служби (колишній Червоний Хрест) і виконував функції голови цієї широковідомої допомогової установи, будучи рівночасно членом багатьох інших українських установ і товариств. Покійний був членом 86-го Відділу УНС при Українському Спортовому Клюбі в Ню Йорку.

Покійний залишив в жалобі дружину Христину, дітей Ігоря і Мотрю з родинами. Панахиди будуть правитися в середу і четвер, 28-го і 29-го січня о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Литвина при 1600 Стайвезант авеню в Юніон, Н. Дж. Похорон у п'ятницю, 30-го січня о год. 8:30 рано до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Нж. Дж. і на православний цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку.

Г. АЛТУНЯН РОЗПОВІДАЄ ПРО М. РУДЕНКА

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — На Захід дісталася вістка, що 16-го грудня 1980 р. у Харкові був арештований Генрік О. Алтунян, член-основоположник Ініціятивної Групи Захисту Прав Людини в СССР і колишній політв'язень (1969-1972).

У самвидаві поширюється документ, автором якого є Г. Алтунян і в якому розказується про дві розмови, які він мав з представниками КГБ на початку 1978 року. В часі другої розмови, 28-го лютого 1978 р., Г. Алтунян говорив про своє знайомство з головою Української Гельсінкської Групи М. Руденком. Ця розмова відбулася в кабінеті директора підприємства, де він працював. Присутні були: директор, секретар партійної організації, начальник участку, Алтунян, старший майстер і капітан КГБ Євген С. Шафранюк.

Нижче подаємо кілька уривків з тієї розмови в перекладі з російської мови.

„ПАРТОРГ (партійний організатор): А чим поясните, що у нас ні за ким не слідкують, ніким не цікавляться, а за вами слідкують? Всі — в ногу, а ви — ні?

АЛТУНЯН: — Я глибоко переконаний, у нас в країні склалася цілком ненормальна ситуація, коли всі головні функції держави в ділянці внутрішньої політики, в ділянці виховання в результаті якихось внутрішніх причин віддані на відкуп КГБ. Ось тому ті, хто на думку КГБ відходить від КГБ установлених норм, — ті перебувають під безперервним наглядом, як потенціяльні клієнти слідчих ізоляторів. Що стосується того, хто йде в ногу, а хто проти, я дозволю собі нагадати історію. Лише наперед прошу зрозуміти правильно: це приклад, а не порівняння. Коли Ленін і його друзі починали своє діло, вони, легко говорячи, ішли не в ногу зі всією Росією.

ШАФРАНЮК: Ви цілий час говорите, що нема фактів. Зараз ви самі наведете один такий факт. (Він по черзі звертається до всіх присутніх з одним питанням: хто такий Руденко?)

Всі відповідають: — не знаю.

Я знаю, до чого він хилить, і приготовляю відповідь: Генеральний прокурор.

Одначе, коли черга доходить до мене, починаю спокійно розказувати все, що знаю про Миколу Даниловича Руденка — як ріс, працював, воював, писав романи, вірші, редагував журнали, був секретарем парторганізації Спілки Письменників України. Все це було. А тепер він засуджений на сім плюс п'ять років. Тому що вирок вступив у законну силу, я не хочу давати тут оцінку цієї справі, скажу лише, що я гордий з того, що доля звела мене з такою людиною, як Микола Д. Руденко — видатним сином українського народу. Але навіть якщо б Руденко і не був такою людиною. Припустім, що він справді карний злочинець, — невже знайомство з ним приносить шкоду державній безпеці?

ШАФРАНЮК: — Ну, хорошо, Генрік Афанасьевіч, якщо хочете, приходьте до нас ще раз. Ми покажемо вам факти.

АЛТУНЯН: — Ні, сам я до вас більше не піду, навіть за повісткою. Тільки волоком можете доставити...

ПАРТОРГ: — Ну, чого ж ви такий нетерпеливий?

АЛТУНЯН: — А тому, що мені неприємно бувати в тому місці, ходити знайомими коридорами, куди мене водили під конвоєм..."

Генрік Опанасович Алтунян народився в 1933 році. За професією він інженер-радіотехнік, майор Червоної Армії. Його обвинувачують в „антирадянській пропаганді й агітації."

АМЕРИКА ВІТАЄ ПОВОРОТЦІВ

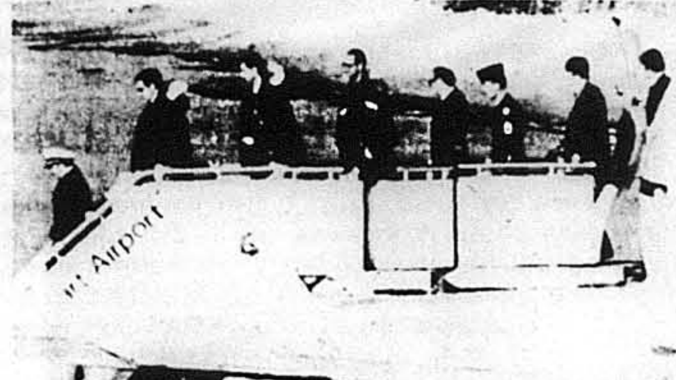
ПІСЛЯ ПРИЙНЯТТЯ У БІЛОМУ ДОМІ ВОНИ РОЗ'ЇЖДЖАЮТЬСЯ ДОМІВ

Вашінгтон. — У неділю, 25-го січня, о год. 3-ій по полудні 52 американці, які були протизаконно в'язнені 444 дні в Теграні, Іран, прибули до ЗСА на летовище Стюарта в Нюбургу, Н. Й. На летовищі очікували їх члени найближчої родини та офіційні чинники, а дороги довкруги летовища були забиті автами, пасажири яких намагалися добитися на летовище, щоб привітати поворотців.

Після відлету з Вісбадену, Західня Німеччина, літак з поворотцями зупинився на короткий час в Шеноні, Ірляндія, де їх привітала офіційна ірляндська делегація на чолі з прем'єром Чарлзом Огі, та амбасадором ЗСА в товаристві працівників амбасади.

Родини поворотців перед прибуттям до Нюбургу мали зустріч з президентом Роналдом Реґеном у Білому Домі. Президент висловив родинам поворотців своє глибоке признання за їхнє терпеливе очікування схоплених в Ірані та запевнив, що поворотці отримають всю потрібну опіку з боку державних чинників.

Згідно з пляном після короткого відпочинку на терені військової академії у Вест Пойнт в готелі, призначеному для гостей, разом зі своїми родинами, всі мали відлетіти до Вашінгтону у вівторок та взяти участь у державному прийнятті в їх честь. Після прийняття всі мали роз'їхатися домів. Можливість зразу після прибуття до ЗСА від'їхати домів використав один з поворотців, який поїхав до Пенсильванії до своєї родини з уваги на захворіння матері. Інші рішили роз-їхатися після відбуття всіх офіційних імпрез.

Поворотці висідають з літака на летовищі Стюарта в Нюбургу, Н. Й.

Як подає світова преса, звільнення закладників іранськими чинниками дуже схвилювало Москву. Совєтська преса й інші засоби масової інформації після звільнення зачали пропагандивну кампанію з метою настановити приводні іранські чинники проти Уряду ЗСА і проти американського народу. В тій цілі вони поширювали різні наклепи своїми офіційними засобами, що змусило Вашінґтон декілька разів формально протестувати.

Знову трьох дисидентів позбавлено совєтського громадянства

Москва. — З Москви надійшли офіційні інформації, що совєтський уряд рішеннями президії Найвищої ради рішив позбавити громадянських прав трьох дисидентів, яких недавно „видворено" за кордон. Йдеться про письменників Василія Аксьонова та Лева Копелєва і дружину Копелєва, Раїсу Орлову.

Аксьонов належить до молодшого покоління, йому 48 років, є він людиною вродженою й вихованою під совєтським режимом. Большевики завжди нагодували, що молоді люди, виховані ними, завжди будуть „совєтськими людьми". Тим часом щораз більше тих „совєтських людей" стає звичайними людьми й не боїться про те говорити. Інші також у „совєтську людину" не вірять, але бояться про те говорити, щоб не бути покараними. Аксьонов перебуває під сучасну пору в ЗСА, де в Каліфорнії він приготовляється до викладів в університеті Південної Каліфорнії. В 1979 році він разом з групою 22 інших московських письменників приготовив позацензурний літературний журнал „Метрополь". КГБ відкрив цю ініціятиву, матеріяли до журналу сконфіскував, деяких письменників арештував, але опісля випустив.

Лев Копелєв належить до старшої генерації. Він приятель О. Солженіцина зі „шарашки" та герой його повісти „В крузі першому", де він виступає під прізвищем Леб Рубін. В часі війни він був активним старшиною і працював у військовій протирозвідці. Та це його не врятувало перед арештом і 10 роками тюрми та заслання за вільні думки, які він висловив при декількох нагодах. Копелєв є відомим спеціялістом в німецькій літературі й тепер перебуває разом з дружиною під опікою відомого західньонімецького письменника Гайнріха Белля, в якого він в перших тижнях після прибуття до Західньої Німеччини перебував.

Всі вони, перебуваючи у вільному світі, неодноразово висловлювали надію повернутися по якомусь часі назад до Росії. Раїса Орлова, яка є спеціялісткою від англійської мови й літератури, плянує перебути якийсь час у ЗСА і Англії. Всі троє плянували повернути до Росії й використати свій досвід на Заході для дальших студій та для поглиблення знання у своїх ділянках серед підсовєтської молоді.

РОБІТНИКИ В ПОЛЬЩІ ЗНОВУ СТРАЙКУВАЛИ

Варшава, Польща. — По терені всієї Польщі знову пройшла велика хвиля страйків, які відбулися принагідно в десятках важливих осередках, включно з Варшавою, Ченстоховою, Ґданськом та Познанем.

Страйк зорганізував й керувала ним незалежна профспілкова централя „Солідарносьць", а метою того було пригадати урядові про його зобов'язання, яких він досі не виконав, та натиснути, щоб він тепер погодився на справжнє заведення, п'ятиденного сорокагодинного тижня праці.

Страйк, в якому взяло участь понад 10 мільйонів робітників, відбувся спокійно, згідно з пляном тривав біля чотирьох годин і не викликав ніяких дальших заворушень. Боротьба польських робітників за вільну від праці суботу загострюється і стає покищо центральною проблемою у відносинах між профспілками та їхніми членами і польським урядом, який повністю підтримує комуністична партія. Обидві сторони зложили заяви про неуступчивість. Після ліквідації польським урядом проурядових профспілок і їхньої централі, коли вони фактично розлетілися, рішення централі „Солідарносьць" підтримуване всіми робітниками й тільки члени компартії виступають проти них.

Майже одночасно з тими страйками відбулися демонстрації польських селян, які домагаються права організувати свої профспілки, які вони називають „Вєйська солідарносьць". Дотеперішні урядові організації селян були засобами в руках влади проти селян. Саме через це селяни, які творять 75 відсотків польського сільського господарства, добиваються права створити свої профспілкові організації, які боронили б їхні права. Крім приватних сільських господарств, які привернено 1956 року після доби примусової колективізації, є ще в Польщі совгоспи, які постійно приносять великі втрати. У 1980 році совгоспи залишили на полях великі лани незібраної бараболі.

В обличчі тих загрозливих для теперішнього режиму Станіслава Кані подій, уряд визнав, що він пообіцяв робітникам перехід на п'ятиденний трудотиждень, але з огляду на дуже важливу ситуацію країни пропонує ввести його ступнево протягом чотирьох найближчих років.

Епархії Канади і ЗСА співпрацюють над катехитичною програмою

Дженкінтавн, Па. — У канадських і американських осередках навчання релігії українського католицького обряду почався новий напрям, ціллю якого буде об'єднати таланти, зусилля і кошти в один осередок, що буде відповідати за постачання катехитичних матеріялів для українських католицьких церков у Канаді і ЗСА. Якщо праця увінчається успіхом, катехитичним матеріялом зможуть користуватися українські католицькі осередки в Південній Америці, Австралії, Европі, а також поза залізною заслоною — в Україні.

Під час двох зустрічів, що відбулися у Філядельфії й Торонто, учасники заснували Український Католицький Осередок Релігійного Навчання і уложили структуру праці. Головною ціллю праці для цього Осередку є під теперішню пору підготовка перекладу серії підручників п.н. „З нами Бог", що їх видала друком Архидієцезія Піттсбургу. Підручники для початкових кляс будуть готові до вжитку вже у місяці вересні ц.р.

На майбутнє плянується продовжувати переклад підручників серії „З нами Бог" для вищих кляс, аж до восьмої кляси включно.

Крім перекладу вищезгаданої серії підручників Осередок плянує ще підготовляти допоміжні матеріяли у формі інформаційних летючок, зорослужбових матеріялів, а також організувати для катехитів курси і конгреси.

Значення вищезгаданої події полягає у тому, що перший раз в історії нашої Церкви Української Католицької Епархії Канади і ЗСА злучили свої зусилля, щоб спільно працювати над цією так важливою справою.

В Ню Йорку відкриється виставка Е. Анціса

Ню Йорк, Н.Й. — Тут, у приміщенні ОМУА, при 136 Друга авеню, від 1-го лютого до 15-го включно, відбудеться виставка світлин з України відомого мистця-фотографа і кінооператора Еміля Анціса. Ці світлини становлять найбільшу збірку фотографій з України в Америці — пейзажі, архітектурні пам'ятки й жанрові фотографії тощо, що їх збирав мистець, коли працював як кінооператор на Київській кіностудії, протягом 20 років.

Еміль Анціс народився у Києві в 1937 році. Вчився в Києві й Москві, де закінчив Інститут кінематографії, і тоді повернувся в Україну на працю кінооператора, мистця-фотографа та журналіста-фотографа. У 1978 році Е. Анціс еміґрував на ізраїльську візу з СССР і тепер проживає в Ню Йорку, тісно співпрацюючи з українськими організаціями. Це перша виставка праць мистця-фотографа у Ню Йорку.

У світі

ІРЛЯНДСЬКА РЕВОЛЮЦІЙНА АРМІЯ повідомила, що це її члени вбили батька і сина Стронґів. Обидва вбиті були ватажками членами протестантської частини Північної Ірляндії-Олстеру. Норман Стронґ був колись спікером парляменту Олстеру, а його син Джеймс був одним з провідних діячів протестантського населення. Жили вони в свому родинному замку, недалеко від ірляндської границі. Група ірляндських терористів, принаймні вісім осіб, напали на замок, вбили обидвох Стронґів, а тоді намагалася гранатами й підривними матеріялами як найбільше пошкодити замок. Олстерська поліція заскочила терористів у часі тієї акції; вив'язалася коротка перестрілка, але терористи втекли через кордон до Ірляндії. Після того англійські військові частини й поліція оточили довколичні ліси, шукаючи вбивників.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЛІВІЇ, офіційний титул якого звучить „секретар народного бюра для закордонних справ", Абдуль Аті Елобейді прибув до Солсбери, столиці Зімбабве, з офіційною візитою. На пресовій конференції, яку він відбув у столиці Зімбабве, одним з головних питань була справа встрявання лівійських збройних частин у політичне життя і внутрішні справи республіки Чад. Міністер, чи пак „народний секретар", Елобейді сказав, що війська Лівії на терені Чаду є і там залишаться. А на запит, що станеться, коли Франція на прохання політичних чинників Чаду, вишле туди свої військові відділи, Елобейді сказав: „Можу вас запевнити, що ми маємо в Чаді досить збройних сил, щоб дати собі раду з французькою інтервенцією і завдати французам прочухана." Декілька днів після того обидві держави зажадали від Франції, щоб вона відтягнула всі свої війська з Африки.

БОННСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО внутрішніх справ подало до публічного відома дані про зріст неонацистських настроїв серед населення Західньої Німеччини. Неонацистські угрупування заборонені конституцією Західньої Німеччини, й федеральний уряд у Бонні та всі провінційні уряди суворо перестерігають, щоб на їхніх теренах не було найменших проявів неонацистської діяльности або навіть пропаганди. Не зважаючи на це, на терені Західньої Німеччини з-часта трапляються виступи неонацистських елементів, які здебільшого проявляються в антисемітській пропаганді, ворожих написах на божницях тощо. Зі звіту міністерства виходить, що на протязі 1980 року на терені Західньої Німеччини було 1,533 різних виступів крайніх правих елементів переважно нацистської орієнтації.

В ЛОНДОНІ АНГЛІЙСЬКИЙ СУД засудив на досмертну тюрму арабського терориста Фавзі Нейда, який разом з п'ятьма іншими товаришами напав на іранську амбасаду в Лондоні. В часі нападу загинуло два працівники амбасади, а поліція, атакуючи будинок амбасади, вбила п'ять терористів, і тільки один залишився живим. Нейд, який залишився живим, розкрив усю справу того нападу, виявив, що цілий напад був організований іракським урядом з метою компромітувати іранський уряд.

В ІЗРАЇЛІ ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ БОРОТЬБА МІЖ друзами, бедуїнами і іншими арабами. Перед двома тижнями терористи вбили посла до ізраїльського парляменту шейха Шейка Гамада Абу Рабія. Він був бедуїном і, згідно з попереднім домовленням, мав відбути в парляменті половину каденції, а другу половину відступити представникові друзів. Тепер ізраїльський парлямент визначив наступника на місце Абу Рабія, яким є шейх друз Джабер Муаді. Заки дійшло до того, урядові ізраїльські чинники переконали провід бедуїнського племени, з якого походив Абу Рабія, щоб воно погодилося на призначення шейха Джабера, бо й так, згідно з домовленням, друга половина каденції мала належати друзам. Хоч провід бедуїнського племени погодився, але інші арабські елементи погрожують відплатою і вбивством шейха Джабера.

БЮДЖЕТНЕ БЮРО КОНҐРЕСУ РЕКОМЕНДУЄ збільшення воєнного бюджету ЗСА до рівня 80 більйонів долярів, з яких частина піде на додаткових п'ять панцерних дивізій для сухопутньої армії, і на три авіяматкилітаконосці для морської піхоти та подібних програм, щоб зміцнити збройні сили Америки протягом цих наступних п'яти років.

В Америці

У СЕЙЛЕМІ, ОРЕҐОН, У ВІВТОРОК 20-го січня ц.р., Найвищий суд скасував кару смерти, як неконституційну, апробату якої прийнято 1978 року. Скасовання кари Найвищий суд мотивував тим, що право, яке дозволяє суддям, а не лаві присяглих вирішувати—чи винести вирок смерти, чи ні — було зламанням стейтової конституційної гарантії суду лави присяглих. Ідучи за цією постановою суд скасував вирок смерти, виданий Джонові Квінові та Едвардові Ворренові, першим підсудним, засудженим на підставі цього закону, та передав їхні справи знову до суду, щоб змінити їхній вирок. Квіна засуджено за те, що він задушив 68 Матилду Стронґ, мешканку Портланду, жінку, спаралізовану недугою полію. Воррен признався до вини, сказавши, що він вбив у повіті Кюррі двох непоновнолітних осіб.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ КНИЖКА ФРЕДЕРІКА Форсайта „Диявольська Альтернатива" по книгарнях ЗСА в паперовій обгортці і тепер її ціна є всього 3 дол. і 50 центів, що уможливлює читачам її набути по доступній ціні. Цей „інтернаціональний суперселлер", книжка, яка розходиться з незвичайною швидкістю, написана славним англійським письменником-журналістом, автором вже трьох попередніх „бестселлерів": „День шакала", „Пси війни" і „Одеси справа". Фредеріком Форсайтом, який вивів у своїй цій останній книжці українця, головного героя твору, Андрія Драча, що бореться за українську державу проти совєтської Москви. Цю річ критики уважають дуже сильним і вдалим твором письменника і її повинні б прочитати українські читачі. Книжка, як і інші твори Ф. Форсайта, вийшла у видавництві „Бантам Букс".

У БОСТОНІ, ЗАВДЯКИ ТЕПЛІШІЙ ТЕМПЕРАТУРІ та обнижці у вживанні природного газу, знову відкрито школи. У бізнесових підприємствах у стейті Массачусетс ще не знесено заборони підвищити температуру огрівання, тому й далі інспектори Бостонської газової компанії перевіряють чи термостати не наставлені вище як на 55 степенів. Ця компанія ще й в дальшому закликає мешканців, щоб вони не підставляли термостатів вище як на 63 степені. Речник газової компанії заявив, що 185,000 консументів газу в південностаідним та західним Массачусетс, протягом 24-годинного періоду, що закінчився 20-го січня, зужили 13 відсотків газу менше чим попередньо. Натомість консументи природного газу Бостонської газової компанії мали меншу обнижку в ужиті газу.

В Ель Сальвадорі ліві повстанці програють

Сан Сальвадор, Ель Сальвадор. — Заповіджена в великим шумом офензива лівих сальвадорських повстанців, яка мала бути, згідно з марксоленінською доктриною, „останнім і вирішним боєм" за комуністичну владу в тій маленькій середньоамериканській країні, приняла несподіваний оборот. Урядові війська розбивають повстанців у всіх заступних боях та наносять їм величезних втрат. Повстанцям не вдалося закріпитися на якомусь клаптикові сальвадорської території, щоб проголосити „революційний уряд".

Сальвадорські повстанці діставали зброю й усі потрібні засоби для ведення війни від Куби та з Москви. Москва зовсім не скривалася зі своєю допомогою тим повстанцям, а вся совєтська преса, зокрема „Известия" і „Правда", голосили про їхню недалеку перемогу. Ще більше тріюмфував Фідель Кастро, який недавно був в Накараґуа і заявив: „Тепер нас у Середущій Америці є три, а незабаром буде більше". Всі ті побожні бажання закінчались фіяско.

Одначе боротьба в Сальвадорі ще не скінчена і ще можуть бути дальші кровопролитні бої. На Кубі ще є контингенти середньоамериканських повстанців, серед яких не бракує сальвадорців, які проходять прискорений вишкіл. Так само в Нікараґуа. Останніми днями стверджено, що урядові чинники Нікараґуа не лише підкидають наймодернішу совєтську зброю червоним повстанцям в Ель Сальвадорі, але й перекинули туди потайки нові бойові з'єднання. В такій ситуації Державний департамент ЗСА запропонував повновити висилку стриманої допомоги для Ель Сальвадору, включаючи також зброю й амуніцію. Після перебрання влади президентом Роналдом Реґеном цю допомогу збільшено з кількох до десяти мільйонів.

АМБАСАДОР ІРАНУ в Кувейті повідомив, що іранський уряд погодився на зовнішнє посередництво у припиненні збройного конфлікту з Іраком під умовою, що посередниками будуть Альжірія і Палестинська Визвольна Організація. Обидва кандидати на посередників є завзятими прихильниками Ірану й намагаються йому допомагати всіми силами. Уряд Альжиру повідомив, що він радо підійметься тієї ролі, а Ясир Арафат, голова ПВО, вже нераз пропонував своє посередництво, але обидві сторони його відхилювали. Твердження амбасадора в Кувейті Алі Шамса Ардакані викликав загальне зацікавлення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P O Box 346 Jersey City N J 07303

„Компромісів не буде"

Одним із основних елементів американської системи є принцип „обмежень і балянсу" (чекс і баленсес), який спрямований на те, щоб дати людині всі можливості розвинути свої таланти й задуми, але тільки до межі, де вони зустрічаються з ініціятивою і починами таких же самих інших одиниць. Коли доходить до такої зустрічі, то замість конфлікту приходить до шукання балянсу між ними. І цього принципу „обмежень і балянсу" забов'язана притримуватися ціла державна система та його захищати.

Наслідків такої постави не можна перецінити. Приклад ЗСА, їхнього неправдоподібного розвитку, неперевершених успіхів є вимовним свідоцтвом цьому. Динаміка, яку розвинуло американське суспільство, ледве чи має рівню у світі. Але бувають вийняткові ситуації й вийняткові потреби, і тоді треба застосувати вийняткові норми й засоби. Саме тепер настав такий час.

У своїй інавґураційній промові президент Роналд Реґен сказав: „З'єднані Стейти Америки станули віч-на-віч з економічними труднощами великих розмірів". На ці труднощі зложилося багато співчинників. Господарські причини і господарські формації, загальносвітові причини, численні перерости в американській економіці з абсолютним прагненням постійно зростаючого зиску й, накінець, найвищий чинник цієї країни — її уряд.

Президент Реґен заявив, що він ні в якому разі „не очолюватиме упадку найсильнішої світової економіки". І в своїй інавґураційній промові він згадав про деякі заходи й міри. Але він свідомий, що не всі з тих заходів будуть легко прийняті різними частинами американського суспільства. Навпаки, деякі з них можуть бути болючі й перевести їх у життя не буде легко. І тому Президент згори попереджує, що, не зважаючи на всі можливі застереження, він намічені міри для виведення американського господарського життя із важкої ситуації й привернення йому попередньої динаміки й розмаху, переводитиме без компромісу. „Всі визначені пріорітети вже визначені, і на базі цих принципів не буде ніякого компромісу", — сказав Президент.

Виходячи з американської традиції і в життєвій атмосфері цієї країни, Президентові, який так глибоко зв'язаний з ними, було нелегко заявити, що „компромісів не буде", що будуть ситуації, в яких не буде поступок, що прийшов час, коли основні пріорітети мусять бути виконані послідовно й до кінця.

Америка — велика й могутня, але цю свою великість і могутність завдячує вона людині. Людині, яка є „героєм кожного дня, входячи й опускаючи фабричні ворота", продукуючи хліб для цілої країни і для великої частини світу, полагоджуючи тисячі різних необхідних справ. „Свобода і гідність одиниці в цій країні є більше уможливлена й забезпечена, як у будь-якій іншій усього світу. Ціна тієї свободи часом висока, але ми ніколи не ухилялися заплатити її" — сказав Президент.

Власне це є те, чого американська громадськість очікує від президента Реґена. Власне тому вона голосувала за ним і дала йому мандат рішуче й послідовно переводити в життя ті заходи, що їх вимагає положення, навіть тоді, коли вони будуть декому немилі.

Президент говорив, що „компромісів не буде", насвітлюючи господарські проблеми й трудноші. Але це не єдиний відтинок, в якому американський нарід знайшовся в труднощах, або навіть в обличчі небезпеки. І тому цей принцип — „компромісів не буде" — мусить зобов'язувати і в інших випадках, коли ясна й рішуча постава та тверді вимоги до себе й до інших будуть найкращою, а, може, навіть єдиною дорогою до загального успіху. Маємо на увазі, в першу чергу, міжнародну ситуацію, яка постала наслідком аґресії Совєтського Союзу. Жертвою цієї аґресії впали нові народи й нові континенти. Москва поставила свою напасницьку стопу на терені Америки, на Кубі, де ніколи перед тим не було російської сили, і в Африці. І тепер вона на цих обидвох континентах робить настирливі заходи не лише скріпитися і забезпечити собі тривалу присутність, але поширити свої впливи з метою остаточної й всебічної перемоги.

І тут тим більше компромісів бути не може. Президент, який у відношенні до внутрішніх справ і до власних громадян стосує той закон, напевно тим більше в обличчі ще більшої потреби й більшої небезпеки застосує цей самий закон. „Тут компромісів не буде" і у відношенні до зовнішньої сили й зовнішньої загрози для цієї країни і цілого світу.

Володимир Душник

БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ В СССР

З огляду на поганий стан здоров'я та вік Леоніда Брежнєва, багато західніх совєтологів спекулює над двома важливими питаннями: хто буде наслідником Брежнєва, й що ця евентуальна зміна у проводі в Кремлі означатиме для вільного світу.

З історії СССР ми знаємо, що компартія ніколи не підготовляла наслідства в проводі комуністичної верхівки (хіба що засекречено), і перехід провідництва був майже все припадковим збігом обставин. Це стається тому, що сама компартія не має добре спрецизованої дефініції щодо провідництва. Досі в Кремлі практикували дві засади: „принцип колективного провідництва" та „принцип влади однієї людини". Цей останній принцип відноситься до урядової гієрархії та совєтських збройних сил. Як можна сподіватися, цей принцип є концепційним запереченням організаційної структури Комуністичної партії Совєтського Союзу.

Найважливіший чинник

Чи не найважливішим чинником у проводі СССР є тайна поліція, тепер під назвою Комітету Державної Безпеки (КГБ), яка являється сильним знаряддям партії, хоч без жадних конституційних прероґатив.

Під сучасну пору Брежнєв очолює не тільки всесильну Президію Верховного Совєту СССР, але також Воєнну Раду Оборони (Воєнний Совєт). Від 1977 року Брежнєв займає пост начального командира всіх збройних сил Совєтського Союзу, позиція, про яку не згадується в совєтській конституції.

На ділі, справжньою силою в Совєтському Союзі є таки компартія, яка диктує рішення, інтервеніює в їх приміненні, вибирає, переносить та усуває високопоставлений персонал у державному апараті.

Переважаюча роля компартії і її відношення до конституційних органів уряду базується не на законодатних актах, а на реалістичних розрахунках даної політичної ситуації.

Совєтський Союз досі не зумів установити традиції чи інституції для перебору наслідства влади в уряді. Ніхто в СССР чи за кордоном не може тепер передбачити змінливі „союзи" чи політичну будуччину тих одиниць, з яких повинен вийти наступник Брежнєва.

Партійна еліта

Політичну еліту совєтського проводу становить тринадцять одиниць, членів Політбюра, з яких повинен вийти наслідник Брежнєва. Андрей Громико, міністер закордонних справ СССР, має великий досвід у закордонних і домашніх справах Совєтського Союзу. **Сім** інших членів Політбюра вважають за певних знавців у деяких ділянках життя. Найважливіші критерії для наступника Брежнєва — це почуття російськости як центральної ідеологічної лінії у відношенні до неросійських членів Політбюра. Досі совєтологи згадували **три імена людей - членів** Політбюра, які здогадливо мають потрібні „кваліфікації" на совєтського „вождя". Ними є: Константин Устинович Черненко, секретар Центрального Комітету та директор його генерального департаменту; **Андрій Павлович Кириленко**, також секретар Центрального Комітету і Димітрій Федорович Устінов, міністер оборони СССР. Черненко і Кириленко — це зросійщені „малороси", без жадного відчуття українськости, принаймні до тієї міри, що її мають такі совєтські провідники українського роду, як: Ніколай Подгорний, Петро Шелест і Володимир Щербицький. Так як грузин Сталін, не був грузинським націоналістом, Черненко як теж Кириленко, не є „заражені" українським сепаратизмом, і тому Москва їм довіряє.

Брежнєв рішає

Брежнєв має за собою більшість у Політбюрі, і тому остаточний вибір наслідника Брежнєва таки залежатиме від цього останнього.

Брежнєв, в очах Політбюра, має великі заслуги для СССР та російської політичної доктрини. Протягом останнього року він підбив Афганістан; поширив совєтсько-російські впливи і інтереси в Сирії, Етіопії і Анголі. Совєтська політика, при допомозі кубинських наємників, здестабілізувала Центральну Америку, де марксистські рухи в Нікараґуа та Ель Сальвадорі витискають американські впливи. В Південній Америці Москва також може **похвалитися певними економічно**-політичними успіхами, головно в Арґентині, яка заражена політикою Америки, робить поплатні інтереси з Москвою. Москва рівнож робить заходи для зближення з Болівією, де, як відомо, мілітарна хунта усунула промарксистський уряд, тим викликавши гнів і неґодування у Вашінґтоні.

Тому є дуже мало виглядів на зміну совєтської політики, під проводом наслідника Брежнєва. Така зміна може, очевидно, прийти, але хіба тоді, якщо новий Уряд президента Реґена впровадить новий напрям американської закордонної політики, а головно, коли Реґен почне розбудовувати американські мілітарні сили.

Річ ясна, Кремль з нетерпеливістю вичікуватиме першої сесії нового американського Конґресу та першої промови президента Реґена у його річному посланні про стан американської унії.

З господарського життя

Одною з останніх інформацій господарського характеру попереднього уряду ЗСА було повідомлення, що в листопаді цього року внутрішнє заборгування ЗСА переступить вперше в історії цієї країни — тут треба додати і всіх інших країн та взагалі цілого людства — суму одного трильйона американських долярів. Цифрово на письмі це зовсім легко представити, дописати до одинки 12 зер. Одначе не буде нам усім так легко від того, бо згідно з тим самим повідомленням Департаменту скарбу з 1-им жовтня цього року ми платитимемо від тієї одинки з 12 зерами 74,78 більйона долярів відсотків. Президент Реґен пообіцяв завести сувору політику заощаджень і може завдяки тому — ця астрономічна цифра заборгування не зростатиме. Бо щоб вона змаліла, то треба насамперед зрівноважити державний бюджет. Зрівноважити федеральний бюджет також пообіцяв президент Реґен, але це перед ним робили й інші президенти, останньо президент Джіммі Картер, але замість того заборгування ще й зростало.

Заборгування польського уряду перед закордоном зростає з дня на день, бо уряд не має відповідних резерв, щоб платити відсотки. Про плачення рат на позичений капітал немає й мови. Таким чином закордонний борг Польщі доходить, або й уже перейшов 23 більйони долярів. Зиґмунд Кроляк, фінансовий директор в міністерстві закордонної торгівлі „Людової Польщі", — так тепер називається колишня Речипосполита Польська, — потішив у пресі поляків і їхніх закордонних кредиторів, що та заборгованість зросте під кінець цього року ще на три більйони долярів. Сплачувати цей величезний борг можна тільки зростом експорту. Щоб стримати зріст боргу, а не його зменшувати, треба піднести експорт на 30 відсотків у річному відношенні, а це „вренч неможливе", — як сказав пан директор Короляк. — Тому він повідомив населення Польщі, що єдиним покищо виходом за згодою закордонних кредиторів—зменшити вплати для них, або взагалі припинити. Найкраще припинити, бо й так, щоб якось вихрапатись з клопотів Людова Польща мусить дістати ще декілька більйонів долярів позички. В Америці кажуть: гроші роблять гроші, а в Польщі кажуть: позички роблять позички.

Совєтський Союз, „країна в якій осягнено найбільший здобуток соціялізму в колективізації села" змушена щораз менше дивитися на ті „найбільші здобутки соціялізму", а радше шукати можливостей прожививити своїх громадян. А „найбільшим здобутком соціялізму" людей не накормиш, навпаки від нього, від колективізації мільйони людей загинули голодовою смертю, а цілі покоління не доїдають. І тому „вожді світової революції" видали широкозакроєні пропозиції розбудови й використання...присадибних наділів. Тих дрібних наділів, які належать родині, на яких родини працюють без державного плянування, без обкомів і райкомів, без аґітпропів і інших комуністичних вигадок. Згідно з тими новими напрямними, селянам буде дозволено тримати більше домашньої звірини, діставати штучні навози, що дотепер було фактично заборонено й треба було діставати крадьки, навіть держава відпускатиме їм різні машини й знаряддя: І це зовсім не диво, бо без партії і її всіх „благодатей" селяни на три відсотки управної землі здобувають 30 відсотків харчів для населення й кормів для худоби.

Англійські сталеварі загальним голосуванням погодилися на плян керівництва обнизити число працюючих у сталевому промислі, заморозити заробітні платні, збільшити продуктивність. Ще недавно таке щось було зовсім неможливе. А тепер на 125,000 голосувало в цій справі 65 відсотків, а з того 78 відсотків схвалили пропозиції керівництва, а тільки 22 відсотки заперечили. І то, не зважаючи на пропаґанду трейд-юніону, який вимагав, щоб робітники відкинули пропозицію керівництва. Одначе робітники пішли за своїми інтересами, а не за радами профспілкових бюрократів.

Маленька арабська державка Кувейт знову закупила 10 відсотків у величезній західньонімецькій металевій фірмі „Метальґезельшафт А. Г. „Метальґезельшафт", крім фабрик у Німеччині, розбудовує металеві промисли в цілому світі, а минулого року вона підписала величезний контракт на будову нових фабрик у Китаї. Є це дальший крок у далеко посуненій розбудові співпраці арабських країн із Західньою Німеччиною. Нафтова корпорація Кувейту, яка закупила акції тієї компанії, перебрала акції на номінальну суму 75 мільйонів долярів. Скільки фактично вона за це заплатила — докладно не подано.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Олександер Татомир

ОСТАННЯ ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА

У 1976 році появилася більша історична праця п.з. „The Last European War" — John Lukacs, Anchor Press/Doubleday, Garden City, N.Y. 562 pages.

Автор цієї праці, Лукач, відомий історик мадярського походження, який написав кілька наукових творів спертих на багатому джерельному матеріялі. Він тепер навчає у Чеснат Гил коледжі у Філядельфії, а живе в Пенсильванії. Свою працю він назвав „Остання европейська війна", бо вважає малоймовірним, щоб будь-яка европейська нація мала відвагу розпочати світову війну в цілі домінування континенту, зокрема по жахливих підсумках минулого. Автор змальовує перший період Другої Світової війни від вересня 1939 року до грудня 1941 року, що водночас був вирішним. Коли перед груднем 1941 року Гітлер був ближче побіди, як думали, то після грудня, т.р. німецька перемога стала вже неможливою.

У сподіванні компромісу

Перший період автор зве — Европейською, а другий Світовою війною. Розглядаючи успіхи гітлеризму в цьому періоді, Лукач насвітлює теж його початки та умовини, серед яких він зродився. Гітлер провадив проти Росії тотальну війну, а це означало тотальну перемогу й тотальне поневолення. Плян Барбаросси ставив своєю ціллю добуття на Сході земель по Волгу, а на півночі до Архангельська. Фюрер вірив, що по здобутті України, Москви та Ленінграду совєти погодяться на компромісову розв'язку, але в 1941 році він зробив дві кардинальні помилки, а це 1) брутальність у відношенні до поневолених Москвою народів і 2) задержання в серпні, т.р., центру армії в поході на Москву, що вирішило про погром Німеччини. Британський історик Райтлінґер писав: „Якщо б німці були принесли із собою до Росії щось таке, як 14 пунктів президента Вільсона в 1918 році., Росія була б розлетілася, як тодішня Німеччина."

У багатьох селах і містечках Литви, Латвії та Західньої України населення вітало німців квітами хлібом і сіллю. Воно вважало їх за освободителів, репрезентантів европейської культури, за носіїв цих талантів і чеснот, до яких ці народи змагали... В березні 1941 році Гітлер ще розглядав можливість створення слабих соціялістичних держав у країнах російської імперії, але вже 16-го липня, т.р. закинув цю ідею. На конференції в Анґербурґу дозволив у східніх країнах, включно з Україною, деякий час толерувати нижчі місцеві адміністративні уряди. У своєму залізному макіявелізмі він не думав робити вийнятку для згаданих народів. Він сказав, що: „Це було би глупотою ділитися правлінням із місцевим населенням окупованих земель, бо хто пролив свою кров — цей має право володіти ними."

Жидівське питання

У зв'язку з винищуванням нацистами жидів, автор порушує жидівське питання в Европі, а зокрема на її східніх теренах. Відношення Гілера до жидів позначилося чотирьома фазами: 1) 1933-39 роки — дозвіл на еміґрацію з Німеччини, 1939 — 41 роки — продовження еміґрації з німецьких земель, творення ґето в Польщі та спорадичні масові морди жидівського населення на сході Европи, 3) 1942-44 роки систематична масова екстермінація, 4) листопад 1944-45 роки — офіційне завішення масової екстермінації, але жили далі вигибали з причини голоду, недуг і жорстокої поведінки німців. Гітлер плянував різні розв'язки жидівського питання в Німеччині та Европі: Спершу — вивезення жидів на Мадаґаскар та створення окремої жидівської держави — резервату — ґето навколо Люблину, як закладника на випадок переговорів із ЗСА, а згодом — концетрація жидівського населення ув окремих міських ґето. Після виповідження війни З'єднаними Стейтами Америки та з погіршенням положення на фронтах Гітлер у відплату зарядив „кінцеву розв'язку" — цебто масове винищування жидів у таборах смерти.

Автор строго осуджує злочини нацистів супроти жидівського народу, але й свідомий цього, що в деякій мірі жиди своєю поведінкою причинилися до зросту антисемітизму в Европі. На 438-ій сторінці, він пише: „Однією з причин антисемітизму була численна участь жидів у большевицьких рухах по 1917 рік. Між війнами майже всюди в Европі, перш усього серед сусідів Совєтського Союзу були поширені антикомуністичні настрої. Іншим джерелом антисемітизму ставала ворожість до інтернаціонального капіталізму. Модерний націоналіст був свого роду соціялістом, антикапіталістом, антикомуністом, антиінтернаціоналістом і антисемітизмом. Автор цитує завіщання французько-жидівського філософа Анрі Берґсона з 1937 року: „Мої роздумування ведуть мене ближче та ближче до католицизму, в якому бачу повне завершення юдаїзму. Я повинен був навернутися, та роками мені доводилося бачити зріст могутньої хвилі антисемітизму, що заливає світ (до речі, у великій мірі спровокованої жидами, зовсім позбавленими моральности). Я бажаю за-

(Продовження на ст. 8)

Олег Лисяк

ЗУСТРІЧ ПІСЛЯ 30 РОКІВ

(Два інтерв'ю із найкращим українським футболістом — „Леньом" Скоценем).

Для покоління, що вийшло з рідних земель після війни прізвище Олександра („Леня") Скоценя — це щось таке, як для теперішних болільників копаного м'яча прізвища бразилійця Пеле, киевлянина Олега Блохіна, італійця Чінаґлії чи голляндця Ван Круйфа.

В роках 1935-1939, коли львівська СТ „Україна" громила своїх польських, чи не раз і закордонних противників, це прізвище було найбільше відомим. Хто з тих „шестидесятників" віку не не пам'ятає, як „Україна" вдарила „Чувай" 12:0 і Леньо сам „кропнув" сім „баняків"? Або виграш збірної Львова за чашу президента Польщі проти збірної Шлеська 7:0, коли Леньо сам стрілив троє воріт, чи успішні змагання „України" проти мадярів „Будафоку" і „Бочкаю", або виграш з колишнім першуном Польщі — львівською „Погонею" 6:2 ?

В ці роки я лише подивляв Леня у нашому Львові з низин „другого партеру" (чи часом „на шварц" з трибуни) і ми зустрінулися в одній міській установі.

Коли я пішов „за стрілецьким звичаєм" до Дивізії, наш зв'язок перервався. Зустрінулися ми щойно на весні 1945 року недалеко фронту, коло Ґляйхенберґу, і перекинулися кількома словами, а згодом біля Ваґрайну, коли я вже був полоненим, а Леньо відвідав нас і запропонував мені цивільний одяг і пристановище у себе на якійсь австрійській горі. Я з причин т. зв. „солідарности" відмовився, бо не хотів залишати колеґів.

Два роки пізніше, коли постала еміґраційна дружина „Україна" в Баварії, яка тоді мастила німецьких ліґових противників (ФЦ Баєрн 5:0, Вікторія — Ашафенбурґ 4:1 тощо, ми зустрілися знову. Я працював тоді в мюнхенській „Українській Трибуні" і зробив з Леньом інтерв'ю, яке було вже складене в друкарні, але не появилося у газеті, вже не знаю чому, — це ж 33 роки тому.. Може, тоді „Трибуна" вже завалилася, чи то з інших причин — бігме, не пам'ятаю.

Ось воно, це „недруковане інтерв'ю:

...Тісний вінок тисяч голів довкола зеленої мурави. На грищі поміж противниками увихаються білі сорочки грачів „України". Кремезна та проте звинна постать з рижою чуприною при м'ячі. Могутній вимах ноги — і м'яч стрілою прорізує тридцятиметрову віддаль. Розпучлива робінзонада воротаря — і рев: є є є!... Стрілець повертається спокійно на середину грища. Це — Леньо Скоцень.

Але зачнім спочатку.

..Спочатку, кажеш? Ну, що ж, на початку був „Тризуб". Хіба не знаєш? Було таке спортове товариство у нас, у Львові на Левандівці. Засновано його в 1932-му році. І було на Левандівці трьох братів Скоценів. Ясне, що ми всі три як один вступили до „Тризуба". Я мав тоді щойно тринадцять років і був Скоценем III-им. II-им був Юньо, мій брат, що тепер є I-им. А тодішній Скоцень I-ий... це був наш найстарший брат. Цей мав стріл з правої!. Муха не сідала коли він стріляв.

Де він тепер? О, друже, отець Скоцень вже давно не грають... Тільки ми з Юньом залишились вірні м'ячеві.

1934 рік бачить нас обох з Юньом вже як Скоценів II-го і I-го в СТ „Україні", що триває до 1939 року.

Маркантні змагання? З мистецьких, у першу чергу, — змагання з перемиським „Чуваєм", виграні нами 12:0 Мені пощастило тоді стрілити семеро воріт — рекорд мистецьких змагань. Записалися теж мені в пам'яті змагання проти мадярського „Бочкаю", з яким ми добули нерозіграну. Грав я також проти ужгородських мадярів і чехів. Найкраще пішло мені в змаганнях Львів — Шлеськ — 7:0. Я добув тоді троє воріт.

Прийшла війна. 1940 рік застає мене в московському „Динамі". Потім ще одно „Динамо", цим разом у Києві. Там граю теж декілька змагань у репрезентаційній збірній команді проти Грузії, Болгарії, балтицьких держав. Найкращі змагання — це стріча з Грузією, виграна 3:9. Чи я скористав дещо? Безумовно так. Нові методи тренінґу, знайомство з іншою системою гри — набрав досвіду й рутини.

Колесо обертається. Вертаюся до Львова. „Україні" вдається частинно відновити свою діяльність. Вертаються інші клюбові друзі. Граємо, але це вже не те. Грачі мандрують до в'язниць і кацетів. Приходить вивіз на роботу. В години вільні від праці, граю в чеській команді.

Але все кінчається — скінчилась і війна. „Україна" відновляється ще раз, цим разом за межами краю.

Недоліки нашого футболу? Перше, слідний великий спадок гри „фер", брак дисципліни на грищі, та відсутність того, що називається джентелменством у грі.

Ну, що ще? Скільки змагань? Усіх разом було понад 500. Добутих воріт? Цього то вже направду не пам'ятаю. Але можу сказати, що на кожних змаганнях одні ворота. А бувало й сім...

У загальному балянс непоганий. В пасивах — обі зломані ноги.

Чого бракує? Бракує одного, єдиного в житті моменту, до якого стримить кожний спортовець: одягти бодай раз у житті репрезентаційну сорочку своєї держави...

Ось чого бракує у спортовому білянсі найкращого українського копуна — Олександра Скоценя.

І щойно тепер, після майже одної третини століття, а коли виринула справа відзначення 70-річчя заснування СТ „Україна", заініційована Олександром Скоценем і Остапом Стецьковим та іншими діячами спорту в Торонто, ми зустрілися знову, коли він прилетів до Філядельфії на нараду в цій справі.

„Коли зустрічаються двоє", і коли вони обидва старі друзі, яких доля розділила на протязі 33 років, вони мають багато один одному розповісти. Ми переговорили кілька разів по кілька годин, майже просльозилися, оглянули старі знімки, газетні витинки, листи і я показав Леньові, це „недруковане інтерв'ю", яке збереглося у мене на „шпальті" після коректи. І ми доповнили це перше інтерв'ю (яке далі залишилося актуальним) черговим, яке хіба появиться разом із першим у „Свободі".

А що ж ділося із Олександром Скоценем впродовж цих років? Після успішних кількох сезонів у Франції Скоцень перекочував до Канади і тут, очевидно, далі грав у футбол: був змаґуном „Тризуба" Торонто, тренером „України", грав в збірній Онтаріо, потім був „ковчем" цієї збірної і,

(Закінгення на стор. 7)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА „СОЮЗІВЦІ" В ДНЯХ ВІД 12-го до 17-го ТРАВНЯ 1980 РОКУ

(7)

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

(Продовження)

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ СЕКРЕТАРСЬКОГО І РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ

(Звітує мґр Іван Геврик)

Мені припадає вже 14-ий раз здавати звіт з контролі УНСоюзу.

За діловий 1979-ий рік контроля УНС відбулася у вересні 1979-го року і в березні цього року. Я перевіряв Рекордовий Відділ, протоколи, переписку з секретарями, морґеджі, спізнені рахунки, канадську канцелярію та частинно Союзівку, Організаційний Відділ і Видавництво.

Головний секретар В. Сохан провадить і доглядає над Рекордовим Відділом; веде листування із секретарями Відділів, організаторами та членством, веде протоколи, нарад Головного Екзекутивного Уряду, Головного Екзекутивного Комітету та Вужчої Екзеутиви і передає їх до публікації. Всі протоколи є підписані. До нього теж належить перевірка і оформлення аплікацій. Всі статистики Рекордового Відділу подають точний стан, рух членства УНС із сумами забезпечення. У звітовому році грамоти нових членів і виготовлення місячних виказів вислано скоріше, як в минулому, тому що було в тому часі менше аплікацій на нові грамоти забезпечення. Уся статистика, картотека, документи членства, кореспонденція та протоколи вдержані у взірцевому порядку.

Фінансовий Відділ провадить головний касир мгр У. Дячук, яка також веде досить велику кореспонденцію в Відділами та членством. Вона дальше продовжує виміну маловідсоткових бондів, які в майбутньому принесуть значний прихід. Дивіденду Екзекутива рішила виплатити таку саму як в минулому році.

Контрольна Комісія вже кілька років звертає увагу Екзекутиви, щоб підняти суму дивіденди. Головний касир У. Дячук запевняла, що зміна дивіденди є вже в стадії зміни і це забирає багато часу, тому в 1980 р. дивіденда буде без зміни. Я вірю, що більша сумою дивіденда, допоможе секретарям в приєднуванні нових членів.

Видатки за останній рік є менші, як в минулому. Телефонічні розмови є дещо завеликі і повинні мати долучені рахунки телефонічної компанії. Певне число членів не сплачує морґеджів на час, лише малі відсотки до УНС. На день контролі в Канаді було дві позички, в Америці сім, один дім є на продаж і його перебирає новий власник.

На день контролі було 33 спізнених місячних рахунків від Відділів. Екзекутива повинна подумати про боргові зобов'язання від членів, по можливості збільшити їх з огляду на зависокі відсотки.

Переглядаючи членські позики на грамоти, видно, що більшість членів зовсім не сплачує своїх зобов'язань до УНС, тільки відсотки, а поважна частина членів не платить навіть відсотків. Причиною цього є низький відсоток — 4%.

„Свобода" — офіційний орган УНС, єдиний щоденник, що доходить до всіх закутків українського поселення, повинен все подавати правильну оцінку подій і напрямків, в яких живе українська діяспора. Тому, що один редактор відійшов, а один зрезиґнував, потрібно доповнити склад редакції. УНС доплачує до „Свободи" понад 400,000 дол. річно, підвишки поштових оплат і паперу, змусять Головний Уряд УНС до підвишки за „Свободу". Треба наполягати на тих, які залягають у великих сумах грошей за оголошення.

Друкарня закупила нову машину і є надія, що зможе виконувати всі друкарські праці.

Організаційний Відділ має дальше ці самі трудноші, які були в минулому. Відділ, який є основою і ціллю організацій і будовою УНС, не поправився, а погіршився.

Під час контролі, будинок УНС і його приміщення майже були винаймлені, за вийнятком чверть поверху і місця на крамницю. Старий будинок ще не проданий.

Відпочинкова оселя Союзівка могла б збільшити число учасників в часі сезону, коли б поставити принаймні 20-ти кімнатний будинок для молоді.

Канада

У Канадській канцелярії зберігаються копії місячних виказів Канади, Відділів департаменту, Старшого, Молодшого і Акцендитового. Всі викази депозитів, державних бондів та інших канадських інвестицій, головна книга, книга морґеджів, книга позичок на грамоти членів, книги, які відносяться до асекураційного департаменту в Оттаві. Також зберігаються всі копії банкових депозитів, посвідки заплачення на позики грамот, посвідки за заплачення відсотків і сплати капіталу. Різні стейтменти Канади відносно УНС у Канаді, листування з Централею УНС. Я уважаю, що перенос канцелярії до дому Б. Зорича є набагато кориснішим, як це було в попередньому приміщенні.

Цього року в Канаді зорганізовано 359 членів на суму 1,364,000 дол., а у великій мірі причинився до того новий організатор п. Волошин.

Рівночасно цього року перевів контролю Канадської канцелярії державний інспектор п. Фрост з Оттави.

Кінчаючи свій звіт, стверджую, що я мав повну співпрацю в часі перевірки в згаданих Відділах, дякую їхнім керманичам і працівникам за ввічливу співпрацю зі мною.

Дальше уважаю, що найважливішу ролю у приєднанні нових членів таки становлять секретарі Відділів і їм в першу чергу належиться велике признання. Постараймося знайти спосіб і для приєднування нових членів. Нехай цих кілька слів не буде виявом докору комунебудь, але хай причиниться до росту нашої Союзової Родини Америки і Канади.

Візьмімся спільно до праці, щоб з нагоди 85-ти річчя УНС відновити братську любов і ідею основоположників і піонерів УНСоюзу.

ЗМІНИ В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ ЗА 1979 РІК

Стан активних членів з 1-го січня 1979 р.		66,629
Нові члени приєднані в 1979-му році		2,648
Разом:		69,277
Втрати членства у 1979 році:		
Суспензи	285	
Грошові звороти	859	
Виплати за Е грамоти	1,119	
Сплати вкладок за Р грамоти	1,147	
Смертні виплати	899	
Інші втрати	133	
Разом втрати		4,442
Стан активних членів з 31-го грудня 1979 р.		64,835

АКТИВНІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1. 1979 р.	Стан членів з 31.12. 1979 р.	Прибуток, або втрата
Молодь	17,091	16,332	— 759
Дорослі	42,766	41,641	— 1,125
Грамоти АДД	6,772	6,862	+ 90
Разом:	66,629	64,835	— 1,794

ВСІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1.1979 р.	Стан членів з 31.12.1979 р.	Прибуток, або втрата
Молодь	22,305	21,893	— 412
Дорослі	57,998	57,173	— 825
Грамоти АДД	6,772	6,862	+ 90
Разом:	87,075	85,928	— 1,147

ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
(Стан з 31-го грудня 1979 р.

Департамент Молоді

Кляса	Число членів
Кляса I — Т-16	336
Кляса II — Р-70	183
Нові кляси	
Кляса Е-18	3,529
Кляса Е-20	4,698
Кляса Е-65	331
Кляса Р-20	6,712
Кляса Р-65	131
Кляса ТР-65	412
Разом активних членів	16,332
Члени на випл. забезп. і безпл. продовженні	5,561
Усіх членів Департаменту Молоді	21,893

Департамент Дорослих

Кляса	Число членів
Кляса I — Старий рід забезпечення	31
Кляса О — Р-70	152
Кляса Т	1,791
Кляса W	11,270
Кляса Р-20	12,560
Кляса Е-20	9,560
Кляса Е-65	2,673
Кляса Р-65	1,602
Кляса DP-60	207
Кляса DP-65	720
Кляса ADD	6,862
Кляса Т-5	46
Кляса Т-10	205
Дорослі члени з молодечими грамотами	
Кляса Р-20	475
Кляса Е-20	285
Кляса Р-65	20
Кляса Е-65	42
Кляса Е-18	2
Разом активних членів	48,503
Члени на виплаченому заб. і безпл. продовженні	15,532
Усіх членів Деп. Дорослих	64,035
РАЗОМ УСІХ ЧЛЕНІВ 31-го ГРУДНЯ 1979 р.	85,928

СТАН ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ з 31-го ГРУДНЯ 1979 р.

	Числа членів	Їх суми забезп.
Молодь	16,332	$ 19,977,052
Дорослі	41,641	57,153,255
Акцидентові грамоти	6,862	34,310,000
Молодь на виплаченому забезпеченні і на безплатному продовженні	5,561	4,310,169
Дорослі на виплаченому забезпеченні і на безплатному продовженні	15,532	12,481,184
Разом усі члени	85,928	$ 128,231,660

КАНАДА

НОВІ ЧЛЕНИ В КАНАДІ В 1978 і 1979 РОКАХ

	1978	1979
Молодь	102	106
Дорослі	131	179
Акцидентові грамоти	78	74
Разом:	311	359

ПОРІВНЯННЯ СТАНУ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ РОКІВ 1978 і 1979

	Стан членства 12.31. 1978	Стан членства 12.31. 1979	Прибуток, або втрата
Молодь	1,943	1,857	— 86
Дорослі	4,775	4,619	— 156
Акцидентові грамоти	1,415	1,417	+ 2
Разом активні члени	8,133	7,893	— 240
Молодь на випл. забезп. і на безпл. продовженні	163	176	+ 13
Дорослі на випл. забезп. і на безпл. продовженні	446	476	+ 30
Разом усі члени	8,742	8,545	— 197

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ СОЮЗІВКИ

(Звітує д-р Богдан Гнатюк)

за час від 1-го січня 1979 року до 31-го грудня 1979 року

Перевірка, як і в минулих роках так і в діловому 1979 році охоплювала:

а) Перевірку рахункових і банкових книг.
б) Адміністрацію готелеву та інвентар товарів.
в) Стан будинків, плавальні басейни, тенісові корти, відбиванкові корти, грище для футболу й бейзболову, водну каналізаційну систему та стан доріг.
г) Рух гостей на Союзівці в часі 1979 року.
ґ) Літні табори для дівчат і хлопців, Курси Українознавства, курси тенісові й розвагово-культурну працю на Союзівці.
д) Перевірку інвентури всього майна Союзівки, а головно крамниці, кухню та алькоголевих напитків.

На підставі точної перевірки головних касових книг приходів та видатків, підручних щоденних книг вплат і виплат та всіх рахункових трансакцій стверджено, що всі фінансові операції Союзівки є вписувані до рахункових книг прибутків і видатків правильно з відповідними прилогами. За кожний день і місяці є виготовлені точно фінансові зіставлення. Рахункові книги дають докладний образ усіх фінансових операцій та точний фінансовий стан Союзівки.

ПРИБУТКИ І ВИДАТКИ ЗА 1979 РІК
Балянс на кінець звітового року 31-го ГРУДНЯ 1979 року

Прибутки:		
Мешкання і харчування	$ 327,068.30	
Крамниця (торг)	40,699.65	
Бари (напитки)	76,355.65	
Бари (перекуска)	20,132.24	
Разом:		$ 464,255.84
Податки (від продажі)		27,542.92
Різні прибутки		1,587.13
Разом:		$ 493,385.89
Звороти		1,517.36
Чеки (здепоновані)		2,233.41
Зворот позички УНСоюзові		10,000.00
Готівка в касі		2,000.00
Разом прибутки і депозити: ————		$ 509,136.66
Видатки:		
Платні (нет)		$ 86,640.81
Харчі (закупи)		95,638.14
Бари (закуп напитків)		39,564.11
Бара (перекуски) — буфет		14,631.14
Кухня й їдальня		4,650.60
Крамниця (закуп товарів)		26,387.50
Прибрання кімнат		19,648.15
Податки від платень		35,914.39
Податки від продажі харчів		27,074.89
Податки від нерухомости		24,679.32
Забезпечення		23,744.00
Транспортація		8,411.77
Опал, газ і світло		42,535.63
Хворобове забезпечення		2,058.38
Кошти правні		10.00
Телефон		5,764.80
Канцелярійні прибори		1,429.48
Культурні і розвагові імпрези		879.77
Направи		18,231.53
Чеки (невиплачені в банку)		3,304.23
Оголошення		600.21
Звороти		1,676.45
Звороти чеків		137.00
Разом готелеві видатки:		$ 483,612.30
Розбудова оселі		27,779.35
Меблі та устаткування кімнат		24,131.25
Разом видатки за 1979 рік		$ 535,522.90

ПРИБУТКИ І ВИДАТКИ ПО МІСЯЦЯМ ЗА 1979 РІК

	Прибутки — депозити		Видатки
СІЧЕНЬ	$ 23,680.55		$ 22,524.98
ЛЮТИЙ	9,502.80		18,943.06
БЕРЕЗЕНЬ	3,665.75		31,396.69
КВІТЕНЬ	2,000.00		25,262.80
ТРАВЕНЬ	52,862.98		19,615.60
ЧЕРВЕНЬ	29,348.54		56,428.15
ЛИПЕНЬ	118,600.74		93,564.42
СЕРПЕНЬ	117,799.28		67,001.70
ВЕРЕСЕНЬ	68,463.20		110,142.78
ЖОВТЕНЬ	19,598.15		28,365.79
ЛИСТОПАД	43,840.22		29,787.53
ГРУДЕНЬ	19,774.45		48,240.17
Разом:	$ 509,136.66		$ 551,273.67
Позичка в УНСоюзі		10,000.00	10,000.00
Готівка в касі		2,000.00	2,000.00
Різні звороти		1,517.36	1,517.36
Зворот банкових вимін		2,233.41	2,233.41
Разом:		$ 493,385.89	$ 535,522.90

РОЗПОДІЛ ВИДАТКІВ СОЮЗІВКИ

Видатки Союзівки розподіляються на:

Оперативні витрати	$ 483,612.30
Закуп устаткування (меблі й т. п.)	24,131.25
Розбудова оселі	27,779.35
Разом загальні видатки:	$ 535,522.90

РАХУНОК ЧИСТОГО ПРИБУТКУ СОЮЗІВКИ І УЗГІДНЕННЯ БАНКОВИХ КНИГ

Балянс з 31-го грудня 1978	$ 46,821.07
Прибутки за 1979 рік	493,385.89
Разом:	$ 540,206.96
Видатки за 1979 рік	535,522.90
Балянс на 31-го грудня 1979 р. (за банковим розрахунком)	$ 4,684.06
Разом прибутки	$ 493,385.89
Разом готелеві видатки	483,612.30
Балянс до розрахунку чистого зиску	$ 9,773.59

БАЛЯНС НА 1979 РІК

Разом прибутки	$ 493,385.89
Разом видатки за 1979 рік	535,522.90
Балянс 1979 (недобір)	$ — 42,137.01

Прибуткова готівка була депонована у двох банках і сальда в цих банках на день 31-го грудня 1979 року виносили:

Елленвіл Нац. Банк	$ 2,067.01
Кінгстон Трост Комп.	2,617.05
Разом в банках на чекових контах:	4,684.06

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ МАЙНА КРАМНИЦІ І БАРИ

а) Крамниця:

Інвентар з січня 1979 р.	15,490.74	
Видатки — закуп 1979 р.	26,387.50	
Інвентар (січень 1980)		12,652.30
звидатки проданого товару 1979 р.		$ 29,225.94
Зіставлення:		
Рахунок чистого прибутку — 1979 року		$ 43,548.41
Видатки проданого товару — 1979 року		29,225.94
Чистий прихід за 1979 рік		$ 14,322.47

б) Харчі:

Інвентар 1978 р.	$ 4,062.60	
Видатки в 1979 році	95,638.14	$ 99,700.74
Інвентар (січень 1980)		4,635.37
Зужито харчів в 1979 році на суму:		$ 95,065.37

в) Бари:

Інвентар (січень 1979) р.	6,599.77	
Видатки в 1979 р.	39,564.11	46,163.88
Інвентар (січень 1980 р.)		12,495.26
Видатки за напитки:		$ 33,668.62
Зіставлення:		
Приходи в 1979 році		81,700.52
Видатки за напитки		33,668.62
Чистий прихід з бар за 1979 рік		$ 48,031.90

РУХ ГОСТЕЙ НА СОЮЗІВЦІ НА ПРОТЯЗІ 1979 РОКУ

	Дорослі особи	Діти
Січень	260	33
Лютий	181	26
Березень	47	
Квітень	299	16
Травень	443	13
Червень	529	17
Липень	758	66
Серпень	907	127
Вересень	455	26
Жовтень	413	29
Листопад	542	19
Грудень	78	4
Разом:	4,922	376

Статистика руху гостей на Союзівці обіймає всіх, що провели свої вакації на оселі, перебуваючи більше як один тиждень чи тільки через суботи і неділі. На 5,298 гостей (дорослих і дітей) 1,504 провело більше як один тиждень на Союзівці.

СПИСОК З'ЇЗДІВ, ЗУСТРІЧЕЙ І ВЕСІЛЬ, ЩО МАЛИ МІСЦЕ НА СОЮЗІВЦІ НА ПРОТЯЗІ 1979 РОКУ

Дата	Назва підприємства	Кількість осіб
11 лютого	Хмелі й Лісові Чорти (Пласт)	70
17 лютого	Ветерани	30
25 лютого	Група Чарнецького	30
29 квітня	Пласт (КПС)	300
12 травня	Весілля Петрик-Волчук	155
13 травня	Український Народний Союз	38
20 травня	З'їзд Сеньорів	150
[illegible] травня	З'їзд Гуцулів	160
1-3 червня	Українсько-Американські Ветерани	60
8-10 червня	З'їзд Перемишлян	106
17 червня	Весілля Павлишин-Поритко	225
22-24 червня	Ліга Молоді Північної Америки	45
22-23 вересня	Пласт	25
30 вересня	Союз Українських Ветеранів	140
7 жовтня	Лікарі — КЛК	130
14 жовтня	Гімназійний З'їзд — Зальцбург	120
21 жовтня	Подорожне Бюро Ковбаснюк	200
9 листопада	Орликіяда — Пласт	350

Головніші праці виконані протягом 1979 року на Союзівці:

а) Розбудова оселі:

Проведення нових проводів на воду до будинків „Київ" і „Львів"	4,661.72
Перебудова муру біля тенісових кортів	2,201.60
Новий котел (бойлер) на гарячу воду	2,607.50
Перебудова тенісового корту	7,920.00
Перебудова кімнат в будинку „Полтава"	4,338.21
Віднова кімнат в будинку „Ворохта"	2,564.60
Вставлення нових вікон, хідників, проводу на воду до помпи, сіток на вікна та ряд інших праць	3,485.72
Разом на розбудову Союзівки в 1979 р. видано:	$ 27,779.35

б) Меблі та виряд:

Меблі до кімнат, матераци	3,470.15
Електричний виряд	684.93
Столи, крісла на площі	2,589.40
Килими, хідники (на 1980 рік)	1,421.26
Закуп матераців на 1980 р. (оказійно)	1,419.60
Машина до роблення леду	1,712.00
Начиння	4,908.25
Виряд до кухні	875.55
Електричний „ґріл"	300.00
Знаряддя	372.00
Танк на оливу	325.00
Авто (Ван-Додж)	2,595.71
Додаткові устаткування	2,868.03
Разом:	**$ 24,131.25**

в) Направи і удержання:

(Басейн, хемікалії, фарби, направа доріг, малювання тенісових кортів, зміна замків до дверей і т. п.)	$ 18,231.53

Додатково до цих головних праць виконано ряд робіт, як: упорядкування площі біля будинків, малювання будинків на зовні, прочищення дерев біля будинків, направа доріг та цілий ряд менших праць. На розбудову Союзівки, її удержання та покращання її вигляду видано в 1979 році $ 70,142.13.

ПІДСУМКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Загальний прихід Союзівки" в 1979 році становив суму$ 493,385.89 (в 1978 році 473,836.16), тобто на $19,549.73 більше як в 1978 році. Разом видатки в 1979 році виносили $ 535,522.90 в порівнянні з видатками в 1978 році (454,723.15) на $ 80,899.75 більше. Рік 1979 закінчився недобором. Причиною мінусового балянсу є в першу чергу великий вклад гроша в розбудову Союзівки, більші видатки на забезпечення від реальності, збільшені винагороди працівникам, а головно зріст цін на харчі.

На Союзівці, крім весіль, з'їздів та зустрічей членів українських товариств і організацій, відбувалися табори для дітей, Курси Українознавства, курси танків і тенісова школа (курси). Відпочинкова оселя Союзівка успішно сповняла свої завдання як відпочинковий і культурно-розваговий центр, а спортові змагання з великою участю молоді причиняються у великій мірі до популяризації Українського Народного Союзу серед широких кіл української громади, а в першу чергу серед кіл української молоді.

Рекомендації:

1) Направити танцювальну плятформу перед будинком „Веселка".

2) Побудувати нове джерело на воду.

3) Викінчити підлогу в барі „Веселці".

4) Уліпшити кухню, бару та бюро для покращання обслуги гостей.

5) Приступити до будови кращих приміщень для молоді, яка перебуває б таборах чи курсах.

6) Вставити охолодження в їдальні.

Великий відсоток праць, як і в минулих роках, так і в 1979 році, виконано у власному заряді та власними силами працівників оселі.

На закінчення Контрольна Комісія висловлює своє признання і подяку панові дир. В. Квасові, панні М. Ганкевич і панові І. Флисові мол. та всім постійним працівникам на Союзівці за їхню жертвенну працю. Контрольна Комісія закликає українське громадянство провести свої вакації і відпочинок на Союзівці, а українську молодь до численної участи в таборах, Курсах Українознавства, курсах тенісу чи дозвіллю серед своїх ровесників в „літній столиці" — Союзівці.

Головна Контрольна Комісія
д-р Богдан Футей, мґр Іван Геврик, проф. Іван Телюк
о. митрат Степан Біляк, д-р Богдан Гнатюк

Д-р Мирон Куропась ствердив, що вичерпано запляновану програмою точку звітів Головної Контрольної Комісії і попросив голоситися до дискусії. Зголошених вписано на листу. Рішено, що дискусія відбудеться наступного дня, тобто у вівторок, 13-го травня 1980 р., а в цьому дні (понеділок, 12-го травня 1980) після вечері, відбудеться вечірня сесія для обговорення справ редакції „Свободи" та назначення головного редактора або завідуючого редактора.

ВЕЧІРНЯ СЕСІЯ
год. 7.40 веч.

ОБГОВОРЕННЯ СПРАВ РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ" І НАЗНАЧЕННЯ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА, АБО ЗАВІДУЮЧОГО РЕДАКТОРА

Головний предсідник д-р Іван Флис попросив присутніх познайомитися з його вже поданим написаним звітом, де він, з огляду на брак головного редактора, подав докладні інформації про працю „Свободи". В додатку до вже написаного звіту, він подав склад редакції „Українського Тижневика", а саме: Рома Сохан-Гадзевич виконує функції завідуючого редактора, а їй допомагають Юрій Зарицький і Іка Кознарська-Касанова. Цих двоє останніх прийнято на пробу на протяг трьох місяців. Чотири рази в тиждень приходить допомагати їм Гелен Сміндак, яка колись давніше працювала у редакції „Українського Тижневика". В такому складі вони видають „Український Тижневик". В дальшому головний предсідник подав склад редакції „Свободи", а то: Володимир Левенець, Ярослав Гайвас, Зенон Снилик, д-р Володимир Душник, Людмила Волянська і Любов Коленська. Д-р В. Душник працює два дні в тижні — понеділок і середа або четвер, отже неповний час (парт тайм). На думку Екзекутивного Комітету, в редакції „Свободи" є лише два кандидати, які могли б обняти пост головного редактора, чи завідуючого редактора „Свободи", а то Зенон Снилик або Володимир Левенець. Подав ближчі дані про обох редакторів — Зенон Снилик має 47 років, Володимир Левенець 54 роки. Обидва роджені на Україні, обидва жонаті і кожний має одну дочку. Відносно студій то Зенон Снилик закінчив гайскул у Рочестері, поступив до Рочестерського Університету, де одержав ступінь бакалявра з політичних наук. Побічним предметом його студій була журналістика й історія. Мастерс з політичних наук здобув на Чікаґському Університеті. Володимир Левенець закінчив гімназію в Ходорові, від 1949 до 1953 р. брав курси з політичних наук на Гайдельберґському Університеті. В 1954 р. брав курси журналістики на Українському Вільному Університеті в Мюнхені. Був секретарем ООЧСУ, є членом редакційної Колеґії „Вісника" (два місяці тому був поданий у їхньому складі Колеґії). Зенон Снилик пов'язаний з УНСоюзом вже 18 років, Володимир Левенець — 7 років. Зенон Снилик працював ввесь час як завідуючий редактор „Українського Тижневика", брав участь у ротації, а від лютого 1980 р. працює як член Редакційної Колеґії „Свободи". Володимир Левенець дописував до „Вісника", до „Шляху Перемоги", а останніх сім років працює в „Свободі" і треба дати йому признання за те, що коли ред. Василь Тершаковець захворів, він солідно виконував працю діючого завідуючого редактора „Свободи". Цю функцію він виконував теж тоді, коли 12 днів тому редактор-емерит Антін Драган відмовився виконувати ці обов'язки. Зенон Снилик володіє добре двома мовами - українською і англійською, Володимир Левенець добре українською, слабше англійською.

Перед членами Головного Уряду виринають три питання — кого вибрати, який титул йому надати і чи Екзекутива може мати повновласть в першому році звільнити з обов'язків того редактора, коли він не вив'язуватиметься з наложених на нього обов'язків. Цього останнього Екзекутива не вимагає — це є тільки її рекомендація. При цьому головний предсідник подав суґестію, що Головний Уряд може вирішити, що того роду рішення Екзекутиви мусіло б бути одноголосне, але зазначив, що Екзекутива не буде допоминатися такої повновласти, бо не хоче, щоб вся відповідальність за того роду рішення лежала на Екзекутиві.

Д-р Богдан Гнатюк попросив вияснити, чому Головний Уряд мав би давати Екзекутиві того роду повновласть, коли вона і так відповідає перед Головним Урядом за цілу працю.

Д-р Іван Флис вияснив, що коли Головний Уряд на своїх нарадах дасть даній особі титул головного редактора, то вибирає його на той пост на цілий рік. Його могли б суспендувати, коли була б причина, головний предсідник, чи Екзекутива, але це вимагало б скликання цілого Головного Уряду, на що треба часу і є дуже коштовне. Попросив, щоб у тій справі винести відповідне рішення.

Інж. Анатолій Дорошенко завважив, що Екзекутива мала досить часу, щоб розглянути цю справу, тож вона повинна подати свою пропозицію, а члени Головного Уряду будуть за нею голосувати „за", чи „проти".

Д-р Іван Флис подав, що Екзекутива, по довших нарадах і дискусіях, рішила рекомендувати на пост завідуючого редактора „Свободи" Зенона Снилика на протяг одного року.

Мґр Іван Геврик подав внесок, щоб вибрати Зенона Снилика на пост завідуючого редактора „Свободи". Внесок піддержав Андрій Джула.

Д-р Аскольд Лозинський заявив, що він погоджується на кандидатуру Зенона Снилика, але, щоб він був вибраний на пост головного редактора, а не завідуючого редактора.

Інж. Мирослав Кальба попросив, щоб д-р Б. Футей вияснив, чи є згідне зі статутом, щоб вибирати завідуючого редактора.

Д-р Мирон Куропась завважив, що непотрібно нічого окремо вияснювати. Мґр І. Геврик поставив внесок, щоб Зенона Снилика вибрати на завідуючого редактора — цей внесок піддержав А. Джула, то тепер треба голосувати над внеском.

Д-р Богдан Футей сказав, що статут говорить ясно, що Головний Уряд може вибирати завідуючого редактора, який теж звітує перед Головним Урядом, і не може бути залежним виключно від Екзекутиви.

Д-р Іван Флис погодився на поправку його пропозиції, щоб Зенона Снилика вибрати на головного редактора на один рік.

Андрій Джула запитався, чи Екзекутива має опис праці завідуючого редактора „Свободи", на що головний предсідник відповів йому, що як хто є цією справою зацікавлений, повинен провести один день в редакції „Свободи" і тоді зразу познайомиться з працею.

Інж. Анатолій Дорошенко теж запропонував, щоб змінити назву завідуючого редактора на головного редактора.

Д-р Богдан Гнатюк запитався, чи Екзекутива переговорила справу з кандидатами на пост головного редактора і чи вона має ще інших кандидатів на цей пост.

Д-р Іван Флис відповів, що інших кандидатів Екзекутива не намітила і зарядив голосування над пропозицією, щоб Зенона Снилика вибрати головним редактором „Свободи" на час одного року.

У висліді голосування вибрано Зенона Снилика на пост головного редактора „Свободи" 22-ма голосами „за" та з одним голосом „проти".

Порушено справу платні головного редактора. Головний предсідник заявив, що про платню рішатиме Екзекутива.

Йосиф Лисогір не погодився з відповіддю головного предсідника, бо дотепер водилося, що головний редактор мав таку саму платню, як працюючі члени Екзекутиви.

Д-р Іван Флис відповів на це, що від часу останньої Конвенції дещо змінилося і запевнив, що Екзекутива не скривдить ред. З. Снилика.

Д-р Аскольд Лозинський хотів знати, коли можна ставити запити в справі „Свободи". На це одержав відповідь головного предсідника, що це можна буде зробити у вівторок, 13-го травня, під час загальної дискусії.

Головний предсідник д-р І. Флис закрив вечірню сесію о год. 8.40 вечора.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД

(Вівторок, 13-го травня 1980 р.)

РАННЯ СЕСІЯ
год. 9.30

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ

Головний предсідник д-р Іван Флис відкрив сесію, привітав усіх присутніх, відчитав листу вже зголошених дискутантів та додав до неї тих, які ще зголосилися. До ведення сесією попросив заступницю головного предсідника Марію Душник, яка перейняла провід і попросила до слова першого дискутанта.

Д-р **Аскольд Лозинський** поставив питання до сен. П. Юзика, а радше ствердив, що всі знають, яка є плятформа Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи у відношенні до Мадридської Конференції, а то вимагати тільки загальної амнестії для політичних в'язнів і обороняти загально людські права, бо національні права, за їхнім твердженням, не входять до заключного акту Гельсінкського договору, що є доказом, що члени Закордонного Представництва не читали заключного акту. З огляду на це попросив, щоб сен. П. Юзик з'ясував, яка буде його позиція в Мадриді і що він хотів би осягнути при допомозі Канадської Делеґації та, чи, на його думку, вдасться їм це зробити. В дальшому запитав сен. П. Юзика, чи сенатор, говорячи з папою про долю Української Католицької Церкви в Україні, порушив справу тієї Церкви в Польщі.

Наступне питання дискутант спрямував до д-ра Мирона Куропася, а то, які підручники були вживані на культурних курсах на Союзівці та чи гостро скритикований підручник Журавця був вживаний формально, чи менш формально на згаданих курсах.

Головного організатора Василя Оріховського попросив вияснити, що сталося з пенсійною полісою, яка вже давно є готова, але ще досі не є на ринку. Підкреслив, що в цій справі він уже рік тому звертався до Екзекутиви і досі не одержав відповіді.

Порушив справу різдвяних карток. Сказав, що головний предсідник у своєму звіті подав, що акція святочних карток принесла УНСоюзові 6,000 дол. приходу. Запитався, чи, коли взяти до уваги, що ці картки не мали ніякого будуючого впливу на членів УНСоюзу, як теж на українську громаду, а навпаки, мали деморалізуючий ефект, і що через цю акцію УНСоюз запродав свій адресар американській корпорації, яка без відома УНСоюзу може його використати, чи ця акція оплатилася УНСоюзові. На його думку, Український Народний Союз не повинен був видавати таких карток, бо його фінансове положення не є таке, щоб він потребував це робити. УНСоюз повинен був видати такі картки, які своїм змістом і виглядом зацікавили б громаду працею УНСоюзу. На його думку, прихід 6,000 дол. далеко не дорівнює моральній невдачі, яку потерпів Союз через видання тих карток. Праця Екзекутиви повинна б бути зосереджена на більш важливі справи.

В дальшому д-р А. Лозинський порушив справу бувшого головного редактора Василя Тершаківця, який зрезиґнував з того посту й у звіті головного предсідника є подано, що він зрезиґнував тому, що не мав докторату. Запитався головного предсідника, чи на останніх нарадах Головного Уряду не був саме він, який рекомендував на цей пост Василя Тершаківця, стверджуючи при тому, що він перевірив кваліфікації всіх кандидатів, які подавалися на той пост. Ступінь доктора не був вимогою на той пост, але виринуло питання довір'я і чести.

Порушив, на його думку, дуже важливу справу функцій редактора-емерита на протязі останнього року. З діяльности редактора-емерита виходить, що він був неформальним головним редактором „Свободи". Його залишено,. як представника Редакційної Колеґії „Свободи" в Екзекутиві УККА, а не делеговано туди ред. Тершаківця з хвилиною, коли вибрано його на головного редактора. Відомим є, що ред. Антін Драган писав редакційні статті, які не були обговорені Редакційною Колеґією, ані не були нею прийняті. На приклад навів редакційну статтю, яка обороняла ґен. Григоренка. Запитався, чим мотивувала Екзекутива це, що ставила ред. В. Тершаківця на другорядне місце, а від редактора-емерита не забрала жадних функцій і гонорів, чи може тим, що вважала, що ред. В. Тершаковець не міг би був дати собі ради, а, очевидно, краще міг дати собі раду редактор-емерит.

В дальшому заторкнув справу т. зв. „нової політики" УНСоюзу, про що згадав у своєму звіті головний предсідник. На думку дискутанта, ця нова політика зачалася з хвилиною, коли д-р І. Флис написав „11 днів". Ця стаття не була критикою новоприбулого дисидента Валентина Мороза, а радше критикувала одне політичне середовище, яке, за словами головного предсідника, старалося відібрати В. Мороза з-під опіки УНСоюзу. Ствердив, що свою настанову до цього політичного середовища д-р І. Флис виявив, як представник УНСоюзу, в Екзекутиві УККА, де займав протилежне становище, як згадане політичне середовище. Головний предсідник та другі члени Екзекутиви завели цензуру у „Свободі" і „Українському Тижневику", а на доказ свого твердження навів свого „Листа до Редакції", який, як його інформував ред. З. Снилик, вже був зложений , але члени Екзекутиви його стримали і зцензурували без попереднього порозуміння з ним. На його думку, того роду відношення до будь-кого, а зокрема до нього, як головного радного, є жалюгідне. У згаданій статті він заторкнув справу заперечення Снєгірьовим і редактором Енциклопедії проф. В. Кубійовичем існування СВУ і СУМ. Але тому, що д-р І. Флис очолював Комітет для відзначення 80-ліття проф. Кубійовича, ця стаття-лист не появилася. На його думку, за останній рік Редакційна Колеґія не мала жадного впливу на статті, які появлялися на сторінках „Свободи", бо їх контролювала і цензурувала Екзекутива. Редактор-емерит у звідомленнях із засідань УККА подавав тільки те, що було подобалося Екзекутиві. Через те Народний Союз і „Свобода" зразили до себе багато людей, не тільки зі згаданого політичного середовища, але теж других людей, які виразно побачили, що редакція „Свободи" відійшла від тих позицій, які вона займала в минулому. „Свобода" повинна була надрукувати зразу заяву ґен. П. Григоренка і зайняти до неї таке становище, яке вказувало б на шкідливість тієї заяви для української проблематики. Натомість у „Свободі" появилася редакційна стаття, яка обороняла ґен. Григоренка і його концепцію. На його думку, це все діється тому, що д-рові І. Флисові не подобаються ті резолюції, бо вони були висунені згаданим політичним середовищем.

Микола Хоманчук висловив своє застереження до пропозиції заступника головного предсідника, д-ра М. Куропася, а саме, щоб продати будівлю УНСоюзу. На думку М. Хоманчука, для доброго союзовця це рівнялось би зі застриком смерти для УНСоюзу. Були такі, що цю будівлю вже продавали, коли ще стояли тільки фундаменти. Підкреслив, що він є проти такої пропозиції. В дальшому він сказав, що Спеціяльна Організаційна Комісія себе не виправдала, бо не причинилася до приросту членів. Він сам звертався декілька разів до головного організатора В. Оріховського з пропозицією, щоб цей скликав засідання Організаційної Комісії, тієї, яка була вибрана на попередніх річних нарадах Головного Уряду на місце Спеціяльної Організаційної Комісії. Але, з невідомих йому причин, головний організатор не скликав такої Комісії. Для заспокоєння скликано один раз голів Окружних Комітетів. На його думку, це було добре потягнення, бо голови Округ працюють безінтересовно, однак, це не є достатнє для успішности організаційної праці.

Михайло Сорока на самому вступі підкреслив, що були добрі і неґативні сторони в праці Екзекутиви і він хоче висловити декілька своїх думок відносно неґативів.

Виготовлення фільму Славком Новицьким, який мав би служити пропаґуванню УНСоюзу, є, на його думку, закоштовним почином, бо він не уявляє собі, які висліди такий фільм може принести. Хіба використовувати його на телевізії. В цій справі він просив би докладнішого вияснення.

Він не погоджується з пропозицією д-ра М. Куропася, щоб запровадити в УНСоюзі „дайрект біллінґ". На його думку, це дуже небезпечна справа, бо тоді УНСоюз може втратити половину своїх членів. Є багато таких членів, які чекають, щоб секретар їх відвідав і забрав при цій нагоді вкладку.

Відносно продажу будівлі УНСоюзу — то це хіба жарт, а не серйозна справа. Українська Будівля є гордістю не тільки УНСоюзу, але теж всієї української спільноти у вільному світі. На твердження, що будинок не оплачується Союзові, відповів, що для адміністрування такого будинку треба фахівця в тій ділянці, бо посілості є найкращими інвестиціями. Висловив признання ініціяторам побудови того будинку.

Висловив побажання до Організаційного Відділу, щоб на майбутнє співпрацював з Окружними Комітетами і порозумівався з ними. Сказав, що одною з причин втрати членів у Чікаґській Окрузі була справа нагород для випускників однієї школи українознавства в Чікаґо. Відмінників у цій школі було 14 і УНСоюз відмовив їм усім нагороду по 25 дол. кожному. З цієї причини постало велике негодування і батьків тих дітей не можна намовити, щоб стали членами УНСоюзу.

Висловив побажання, щоб давати гіпотечні позички (морґеджі) всім, хто про них просить, а не робити селекції.

Висловив побажання відносно звіту інж. А. Дорошенка, а то, щоб він відтягнув з нього кінцеві політичні коментарі, або, щоб їх вияснив членам Головного Уряду. Теж коментар, що „Свобода" присвячує забагато місця Католицькій Церкві, а поминає Православну, був, на думку М. Сороки, не на місці. В останньому часі зайшли такі важливі події в Католицькій Церкві, що про них треба було писати.

Андрій Джула порушив справу запрошення його на святкування 65-річчя Української Народної Помочі в Піттсбурґу. Він був запрошений туди особисто, але з огляду на те, що не дістав від Екзекутиви доручення взяти в цьому бенкеті участь, мусів відмовитися листовно, подаючи причину, що в тому часі він є зайнятий. Але він не був задоволений з такого обороту справи, бо він завжди брав участь у їхніх бенкетах.

Порушив теж справу участи представників УНСоюзу в бенкеті Пенсильвенського Братського Конґресу, в якому взяли численну участь інші українські братські Союзи, а УНСоюз репрезентували тільки дві особи — Степан Гавриш, який є членом Екзекутиви Коґресу, і він. Але він не хотів признатися, що репрезентує УНСоюз — найбагатший братський Союз, який не міг спромогтися на окремий стіл для своїх представників, і сказав, що на бенкеті бере участь як приватна особа.

Висловив жаль, що головний предсідник, будучи три рази на протязі минулого року в Піттсбурґу, ані разу не скомунікувався з ним.

Відносно завважень сен. П. Юзика, що в Канаді УНСоюз натрапляє на конкуренцію інших забезпеченевих установ, він ствердив, що в стейті Пенсильвенія, який в порівнянні з Канадою є дуже малий, існує 73 братські організації, в тому числі чотири українські братські союзи, а з тих чотирьох останніх УНСоюз дістає найбільше число нових членів. Це значить, що секретарі й організатори УНСоюзу дуже добре працюють. Висновок з того такий, що канадцям треба закотити рукави і взятися до праці. Конкуренція існує всюди.

Теж попросив, щоб листування зі секретарями Пенсильвенської Округи вести двомовно, бо багато з них не вміє писати і читати по-українському.

Порушив справу стінних календарів на 1980 рік. Жалів, що він одержав їх запізно і замало.

Заявив, що він повністю погоджується з заввагами д-ра Куропася відносно інших братських забезпеченевих установ. Фінансовий звіт Греко-Католицької Юнії він передав касирові УНСоюзу, Уляні Дячук.

На кінець висловив побажання, щоб Господь Бог благословив працю УНСоюзу.

Володимир Запаранюк порушив справу продажу будівлі УНСоюзу. Таку річ, як продаж, може вирішити тільки Конвенція, бо Конвенція схвалила цей дім побудувати.

В дальшому він звернувся до касира, Уляни Дячук, з проханням вияснити, як подавати адреси членів поодиноких Відділів.

На кінець порушив справу радієвих оголошень УНСоюзу. Запитався головного організатора В. Оріховського, чому обмежено в Ютиці кількість радієвих оголошень до двох у місяці. На попередніх нарадах Головного Уряду схвалено на ту ціль 6 до 7 тисяч долярів. У звіті головного організатора не було подано, скільки видано в минулому році на ту ціль. Теж порадив, щоб зміняти тексти тих оголошень.

Марія Чучман висловила своє здивування, що дуже часто чує розбіжні дані про майно УНСоюзу в Канаді.

Завважила, що В. Оріховський не повинен так песимістично задивлятися на організаційні справи, бо це може некорисно відбитися на організуванні членів.

Поставила питання, чи в минулих роках Екзекутива не мала права критикувати діяльність поодиноких членів Головного Уряду, бо у звіті головного предсідника є написано, що в цьому році Головний Екзекутивний Комітет застерігає собі право критикувати вчинки будь-якого члена Головного Уряду.

Попросила присутніх, щоб вони позитивно поставилися до справи побудови дому для сеньйорів.

Д-р Ярослав Падох говорив про причини організаційних невдач. На його думку, головною причиною є брак організаційного апарату, який є єдиним, що поставив би УНСоюз на тривалій базі допли別у нових членів. Доба відданих, але непрофесійних, організаторів минулася. Потрібно професійних організаторів — конечним є вернутися до тих часів, коли УНСоюз мав сімох професійних організаторів, чотири з них є присутні на цьому засіданні Головного Уряду. Такий організатор повинен мати відповідну до своєї невдячної праці платню, як теж сприятливу атмосферу, коли повернеться зі своєї важкої поїздки в терені до Головної Канцелярії УНСоюзу. Інші забезпеченеві установи дають таким людям по три і чотири тижні відпустки на Фльориді, чи в інших відпочинкових місцевостях. Щоб таких організаторів дістати, треба дати їм у першу чергу добру платню. Другою важливою, на його думку, причиною цього організаційного занепаду є брак літератури, як для вишколу організаторів, так і для інформації майбутніх членів про УНСоюз. Повторив свою пропозицію з попередніх років, щоб його статті на забезпеченеві теми, які були друковані на протязі

декількох років у „Свободі", видрукувати окремими брошурками.

Дальше підкреслив потребу постійного вишколу секретарів і організаторів, чи то на Союзівці, чи в поодиноких місцевостях.

Порушив справу культурних видань. Колись „Свобода" видавала так багато книжок, що її одиноким конкурентом була матірна „Просвіта" у Львові. Тепер ця справа є цілком занедбана. Як приклад подав Бюлетень Культурної Комісії УНСоюзу з 1957 року, який віддзеркалював багатогранну діяльність тієї Комісії. Минулорічні наради Головного Уряду були схвалили відновити Культурну Комісію. Але ця Комісія не проявила ніякої діяльности, а одною з причин є те, що її члени є віддалені від осідку Головної Канцелярії на сотки миль. В ній повинні бути люди, які могли б сходитися і робити культурну роботу. Запропонував, щоб УНСоюз давав раз у році, в місяці березні, Шевченківські нагороди, що було в дуже на часі та підбудувало б репутацію УНСоюзу. До такої комісії дораджував запросити НТША й УВАН.

На твердження д-ра М. Куропася, що непотрібно видавати книжки українською мовою, бо, мовляв, „хто їх читає", заявив, що українські книжки читають ті, які ще володіють українською мовою і ті, які повертаються до української мови і будуть читати твори, написані тією мовою. На Україні майже нічого вже не друкується українською мовою і тому нашим завданням повинно бути — зберегти українську мову, мову другого по величині, найбільшого слов'янського народу.

В дальшому порушив справу видання каталогів НТША. За 30 років НТШ, розташоване на чотирьох континентах, зареєструвало 235 видань. Це доказує, що наукові організації роблять велику роботу. На його думку, коли політика йде вперед без науки, вона має дуже крихкі ноги, а якщо наука не бере до уваги те, що диктує політичний світогляд і національна ідеологія, то і ця наука в час кризи нації не багато приносить користи.

На кінець заторкнув конечність побудови дому для старших віком союзовців. Завважив, що коли філядельфійський єпископ може будувати доми для старших, коли це можуть робити поодинокі громади, то чому б цього не зробити УНСоюзові. Закінчив своє слово побажанням, щоб ці наради винесли відповідне в тій справі рішення.

Гелен Олек попросила, щоб д-р І. Флис вияснив, чому виринула думка зорганізування Кредитівки при УНСоюзі, які були висліди опитування у „Свободі" і які є вигляди на майбутнє для цієї Кредитівки.

Порушила справу підшукування організаторів — порадила головному організаторові В. Оріховському, щоб у майбутньому, перед тим, коли зачне переговорювати з кандидатом на організатора, порозумівся з головними радними даної околиці, або з головою даної Округи, які можуть дещо сказати, про наміченого кандидата на організатора. Висловила побажання, щоб листування слати в українській і англійській мовах.

Відносно „Українського Тижневика" висловила думку, що він є майбутністю УНСоюзу і він не повинен бути відокремлений від „Свободи".

Роман Куропась висловив побажання, щоб цьогорічні наради Головного Уряду накреслили тверезий і реальний плян праці УНС на майбутнє. Підкреслив, що для успіху організаційна праця мусить бути ведена професійними силами. Потрібно інформативно-пропаґандивних брошурок. Повинен бути висланий запитник до всіх секретарів, де вони подали б, у чому лежить причина цих проблем. Дораджував приготовити пакети з інформаціями і найновішими методами продажу життьового забезпечення, а теж інструкціями, як провадити Відділ, і це вислати всім секретарям, щоб вони знали способи живого зв'язку з їхніми членами.

Перерва — 10 хвилин

о. митрат Степан Біляк підкреслив, що на протязі свого життя він на першому місці ставив згоду, любов і мир, як у громаді церковній так і світській, і радів би, коли б ці засади були придержувані і в цій великій союзовій громаді-родині та щоб цими засадами кермувалися члени Головного Уряду. Йому прикро дивитися і слухати, коли члени Екзекутиви мусять на протязі цілого тижня вислухувати тільки критику, а не почути ніякого признання за їхню працю. У критиці треба теж брати до уваги і позитивні моменти, бо їх є багато. Кожна людина має в собі позитиви — має їх теж і Екзекутива Українського Народного Союзу. Позитивний підхід до справ допоможе винести відповідні резолюції.

Затурбувала його заввага у звіті д-ра Б. Футея, що на 455 Відділів УНС аж 118 Відділів не приєднали у звітовому році ані одного нового члена, що виносить 25.9 відсотків недіяльних Відділів. Треба застановитися над причинами, бо на цьому УНСоюз дуже багато терпить, як фінансово так і морально.

Друга справа, яка його дуже затривожила, це дискутована тут можливість продажу Української Будівлі. Цю справу заторкнули два звітодавці і йому було б цікаво знати, що склалося на те, що вони дійшли до такого заключення. Українська Будівля це гордість української громади, це її неофіційна амбасада. Це є не тільки здобуток УНСоюзу, це здобуток цілої української спільноти. Попросив проф. Т. Шмагалу і д-ра М. Куропася, щоб вони більш детально подали причини, які їх спонукали дійти до такого висновку. Коли про це почують члени, воно може неґативно відбитися на УНСоюзі.

Подав свої завваги відносно написаного звіту д-ра А. Лозинського, в якому він заторкнув „Свободу" і її політику. Ствердив, що політика „Свободи" є загальноукраїнська. Було б дуже недобре, коли б „Свобода" виявляла тільки вузьку, партійну політику. А теж не відповідає правді, що, як ствердив у звіті д-р А. Лозинський, „Свобода" перетворилася в орган деяких членів Екзекутиви. Критика повинна бути позитивна, а як є дотепер, то вся критика була неґативна і підхід до неє був суб'єктивний.

Василь Дідюк ствердив, що 1979 рік був бурхливим роком не тільки в українській громаді, але й у цілому світі. Прийшли нові люди і дехто каже, що вони розбили українську громаду і її поділили. На його думку, вони громаду збудили зі сну.

Відносно звітів, то вони були дуже спокійні. Звіт головного предсідника віддзеркалює дійсний і невідрадний стан УНСоюзу. Звіт був би добрий, коли б в його кінцевій частині предсідник не порушив справ, які доводять до непотрібної полеміки. Завданням УНСоюзу є працювати, а не полемізувати. На його думку, для добра УНСоюзу ця частина звіту головного предсідника не повинна бути друкована.

Підкреслив, що організаційні справи виглядають дуже невідрадно — запитався, що зроблено, щоб їх поправити.

Запитався, чому 85-ліття УНСоюзу не було так гідно відсвятковане, як 10 років тому відсвятковано його 75-ліття. У „Свободі" не було нічого про те написано. З нагоди 85-ліття не видано ніяких відзнак, тоді, коли з нагоди 75-ліття видано золоті відзнаки.

Видання різдвяних карток було дуже невдалим потягненням, головно передання цій фірмі нашого адресаря. Теж недобрим потягненням було відділення „Українського Тижневика" („Віклі") від „Свободи". Про того роду справи може рішати тільки Конвенція. Натомість, Екзекутива може піднести передплату і повинна це робити, коли вважає за потрібне.

Справа фільмів — продукування фільмів це добра річ, але важко йому повірити, що такий фільм причиниться до піднесення авторитету УНСоюзу. Союз вже давно здобув собі авторитет працею.

Прогулянка кораблем — на його думку теж не дуже то вдала річ, бо не треба аж їхати на прогулянку, щоб здобути гроші на стипендії. Запитався, хто платить за оголошення, які часто появляються у „Свободі".

Поставив питання, чи ген. Григоренко є кореспондентом „Свободи" і чи одержує місячну платню в сумі 100 дол. Зробив закид головному предсідникові і його заступникові д-рові М. Куропасеві за те, що вони, будучи в Торонто, не контактуються з ним ані телефонічно, ані особисто. Вважає, що такий контакт з ним, як головним радним, є потрібний і конечний.

Звернувся до заступника головного предсідника д-ра М. Куропася і ствердив, що в загальному його звіт був „сплячий". Але найбільше його затурбувала висунена ним справа продажу Української Будівлі. Запитався д-ра М. Куропася, чим він кермувався, видвигаючи таку пропозицію. Якщо д-р М. Куропась і проф. Т. Шмаґала кермувалися фінансовою статистикою, то він до певної міри погоджується з ними. Але вони мусять цю справу обґрунтувати і докладно вияснити.

Відносно „дайрект біллінг", то над тією справою повинні застановитися Організаційна Комісія разом з Екзекутивою і Головним Урядом і винести відповідне рішення. В дальшому попросив д-ра М. Куропася, щоб він, який стоїть на чолі суспільно-громадської, не-партійної організації, вважав на те, що говорить на публічних зібраннях і не входив у політиканство, як це сталося під час його побуту в Торонто на запрошення професіоналістів і бизнесменів.

Відносно канадських справ висловив побажання, щоб на засіданнях Канадського Представництва були теж присутні члени Екзекутивного Комітету. УНСоюз у Канаді треба трактувати так само, як в Америці.

Звернувся з питанням до головного секретаря В. Сохана, що діється з новими грамотами і який є стан льотерійних грамот — скільки з них залишилося і платять вкладки.

Запитався головного касира У. Дячук, які виплати склалися на суму 10,459 дол., виплачену з Фонду Наглої Потреби і скільки коштував п. Данько УНСоюзові і що він за це зробив.

Запитався головного організатора В. Оріховського, чому українські радієві програми користуються перестарілими радієвими передачами. Свердив великий брак пропаґандивного матеріялу — як українського так і в англійській мові. Теж „Трибуна УНС" повинна появлятися систематично і поміщувати статті на союзові теми.

Ствердив, що з приємністю прочитав звіт о. митрата С. Біляка, з якого видно, що він цікавиться „Свободою" і всіми подробицями праці.

Порушив справу книжки Уласа Самчука „Слідами піонерів", про яку хотів написати рецензію, щоб у той спосіб пропаґувати її продаж. Йому відмовлено висилку цієї книжки безкоштовно. Переглядаючи згадану книжку ствердив, що в ній тільки кількома словами згадано про Канаду і канадських союзових діячів-піонерів.

Відносно „Альманаху УНС" то вважає, що в ньому порушено непотрібні питання, які там не повинні мати місця. Теж не подобалися йому розміри знімок почесних членів та місце, де їх поміщено.

Поставив питання: „Чи є свобода у „Свободі"? Закликав, щоб залишити політиканство на сторінках „Свободи", а заниматися союзовими справами. Він має витинки всіх контроверсійних статтей, які появилися в „Свободі". З жалем ствердив, що „Свобода" не помістила його статті, яку він написав як голова спілки журналістів Канади, щоб припинити непотрібну дискусію, не помістила теж його статті з нагоди 30-ої річниці трагічної смерти Тараса Чупринки, але натомість поміщено велику знімку ген. Григоренка. Можна воювати з живими, але ніхто не має права воювати з мертвими. Своє слово закінчив „де згода в родині, там мир і тишина".

Марія Душник, яка проводила сесією, попросила до слова головного предсідника.

Головний предсідник д-р Іван Флис згадав кількома словами про Асоціяцію Сеньйорів Українського Народного Союзу і про те, що для тих сеньйорів, які вже довгі роки належать до УНСоюзу, треба щось зробити. Представив присутнім голову Асоціяції Миколу Аврамчука і члена Управи інж. Омеляна Смішкевича. Присутні привітали їх оплесками. Головний предсідник попросив до слова М. Аврамчука.

Микола Аврамчук повідомив, що за кілька днів зачнеться тут, на Союзівці, шостий З'їзд Сеньйорів Українського Народного Союзу. Учасники З'їзду хотіли б почути, які винесено конкретні ухвали відносно побудови дому для старших. З огляду на це, він, як голова цього товариства, звернувся до членів Головного Уряду з проханням, щоб вони винесли такі рішення, які були б на користь і потребу українських сеньйорів, а при тому побажав присутнім успішних нарад.

Інж. Омелян Смішкевич сказав, що по фаху він є будівельним інженером. В Управі Товариства є вже три роки. Ввійшов туди з метою допомогти в будові дому. Звернувся до членів Головного Уряду з проханням взяти до уваги справу побудови дому для старших віком і винести в тому напрямі відповідне і ясне рішення. Сеньйори УНСоюзу вже декілька років чекають на позитивне полагодження цієї справи — вона є дуже актуальна і на часі. Дальше відтягання принесе шкоду всім, які є зацікавлені цим домом.

Інж. Степан Куропась подав інформації відносно бенкету, який, згідно з традицією, відбудеться в четвер, 15-го травня ц.р. Вступ на бенкет виносить 15 дол. Коктейл відбудеться о год. 7-ій вечора, а вечеря о год. 8-ій.

Головний предсідник подякував представникам сеньйорів, М. Аврамчукові і інж. О. Смішкевичеві за їхні виступи і теплі слова. Запевнив, їх, що одною з точок нарад Головного Уряду буде справа побудови дому для сеньйорів.

Перерва на обід

ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ
год. 2.00

Головний предсідник д-р І. Флис відкрив пополудневу сесію і попросив до її ведення головного директора для Канади сенатора Павла Юзика.

Сен. Павло Юзик подякував головному предсідникові за те, що має честь вести нарадами. Ствердив, що його попередниця, М. Душник, проводила нарадами вміло і в конструктивному дусі. Висловив надію, що критика наступних дискутантів буде конструктивна і що вони, крім негативів знайдуть і підкреслять позитиви пророблені праці. До слова попросив головного радного Івана Одежинського.

Іван Одежинський заявив що він вже є понад 20 років членом Головного Уряду УНСоюзу, а понад 27 років організує членів до УНС. Брав участь в багатьох нарадах, але таких, як ці наради, він собі не пригадує. Не до подумання, щоб на того роду запити і на тому рівні критику дозволив був покійний головний предсідник бл. п. Дмитро Галичин. Така критика є шкідлива і того роду виступи повинні бути заборонені. Більше уваги повинно бути присвячено організаційним справам, щоб оздоровити нашу організацію. Завдяки праці організатора Округи Степана Гавриша та поодиноких секретарів Округи Філядельфійська Округа взяла перше місце в цілому УНСоюзі, до чого і він особисто причинився. Ця Округа приєднала 453 нових членів на загальну суму 1,111,000 дол. забезпечення. В червні 1979 р. Округа відбула дуже успішний День УНСоюзу, у вересні того ж року бенкет для вшанування піонера УНСоюзу Івана Данківського, та в жовтні, 1979 р. успішні організаційні збори Округи. В березні 1980 р. Округа відбула свої Річні Збори. Вірив, як і багато інших, що коли Філяфельфійська Округа візьметься до праці і буде мати успіхи, то це буде поштовхом для інших Округ і вони підуть її слідами. На жаль, так не сталося. Ще раз повторив своє твердження, що того роду критика, яка має місце на тих нарадах, не будує, але розбиває. Запитався, хто має авторитет, щоб не допустити до того роду критики — чи може Контрольна Комісія?

Д-р Богдан Футей ствердив, що його передбесідник спізнився зі звітом, бо додаткове звітування вже відбулося в понеділок, а писані звіти треба було віддати ще перед нарадами. Відносно організаційних справ то вони будуть порушені на засіданні Організаційної Комісії, яка буде звітувати. Відносно позитивів, то сам факт існування УНСоюзу є позитивним явищем і не тільки для союзовців, але теж для цілої української громади. Коли ж застановлятися над поодинокими ділянками, такими як організаційна, фінансова, чи преси і видавництва („Свобода"), то в тих ділянках позитивів багато не було. Щоб запобігти певним непотрібним речам та могти їх направити, треба критики і то позитивної. Він завдав цілий ряд питань до звіту головного предсідника, а то: хто є відповідальний за „Свободу", коли немає головного редактора; хто відповідає і буде відповідати за політику „Свободи", за статті, які появляються на її сторінках. Чи матеріяли, які появилися в „Альманаху", зокрема статті, що відносилися до Валентина Мороза, вийдуть на добро УНСоюзу. Засадою УНСоюзу повинно бути, щоб робити тільки те, що приносить добро для організації. В дальшому попросив вияснити, чому на бенкеті в пошану проф. Л. Добрянського з нагоди 30-ліття його головування в УККА, на якому був присутній тодішний головний редактор „Свободи", щоденник заступав інший редактор. На його думку, це було пониженням престижу „Свободи", як теж і головного редактора. Це могло бути одною з причин, чому б. головний редактор відійшов від „Свободи". Йому замало приписувалося такої уваги, яка належиться головному редакторові. Висловив свою заввагу до статтей, які часом надсилають головні урядовці про їхні досягнення в громаді. „Свобода" поміщує такі статті, не перевіривши перед тим справи. На приклад навів статтю, яка появилася в „Українському Тижневику" про те, що заступник головного предсідника дістав нагороду від жидівської асоціяції. Такі самі нагороди одержало тоді ще двох інших українців, але їхніх прізвищ не згадано в тій статті. Такі справи дуже неґативно відбиваються на організаційній ділянці УНСоюзу. Запитався, яка є ціна винайму за одну квадратну стопу 10-го поверху в Українській Будівлі.

Відносно фінансових справ, то важним є виготовити відповідний фінансовий плян, т. зв. фінансову політику. На його думку, замало було зроблено в справі придбання позичок від членів на боргові зобов'язання. Теж УНСоюз був би фінансово вийшов багато краще, коли б був підніс відсотки боргових зобов'язань на 1, чи 2 відсотки, чим затягати високовідсоткову позичку в американських комерційних банках. Треба було повести відповідну кампанію серед членів і вони напевно були б відгукнулися.

Щодо завваг д-ра М. Куропася, то йому дивно, чому д-р М. Куропась говорив про зовсім інші справи, як ті, які він порушував на засіданнях Екзекутивного Комітету, як наприклад, видання окремої книжки про українців в американській політиці і був зобов'язався зредаґувати до неї статті. Д-р Б. Футей підкреслив, що в засіданнях Екзекутивного Комітету він брав участь з дорадчим голосом.

Порушив справу писаного українського слова і підкреслив, що тепер, коли в Америці і Канаді є зворот до пізнання свого походження, занехати українську видавничу діяльність було б великим гріхом.

Висловив побажання, подібно, як один з його передбесідників, щоб члени Головного Уряду, де б вони не були і де б вони не виступали, поводилися гідно — так, як цього вимагає їхній уряд. Запитався д-ра М. Куропася, яка була причина непорозуміння між ним, а панною Анею Дидик минулого року на Союзівці.

Запитався головного предсідника, яку пропозицію має Екзекутива відносно продажу старого будинку УНС — які є її конкретні рекомендації в тій справі.

На кінець підкреслив, що багато часу в дискусії було присвячено українському національному питанню. В минулих роках тієї справи ніхто не порушував, бо не було проблем, які давали б притоку до дискусії. Колись УНСоюз стояв на передових позиціях, був бастіоном української справи, української національної рації. За останній рік, на його думку, УНСоюз вже не є тією передовою установою, яка може давати поради українській громаді. УНСоюз перейшов у дефензиву, яка проявляється на сторінках нашої преси і викликує непотрібні конфлікти. Полеміка на сторінках „Свободи" причинилася до зневіри громади і в такій атмосфері організування членів є важке і не приносить успіху.

Ґеновефа Жеребняк поставила запит відносно посмертних згадок у „Свободі". На її думку, цим справам присвячується забагато місця. Вона розуміє, що родина померлого цього вимагає, але треба застановитися, яку користь це приносить організації. Це місце можна б використати для відділових справ.

Дальше, вона запиталася, коли пропонована Культурна Фундація буде встановлена, який буде засяг її діяння і до якого ступеня вона зможе допомагати нашим братам українцям на рідних землях.

Мгр Іван Геврик звернувся зі запитом до Екзекутиви, чим вона кермувалася, коли робила пляни про вплачування вкладок прямо до Головної Канцелярії (дайрект біллінґ). На його думку, якщо б УНСоюз це впровадив, то поніс би кольосальні втрати в членстві, думає, що около 50 відсотків членства. З практики знає, бо він, як секретар Відділу, покриває вкладки за своїх членів, а опісля він них ці вкладки збирає.

Відносно справи організаторів, то він особисто є за організаторами, але за такими, які себе самі оплачували б, так як на приклад Степан Гавриш, старший обласний організатор УНС. Підкреслив, що він був одним із тих, які були проти прийняття на працю Василя Данька. Вважає, що на майбутнє УНС мусить таких організаторів вистерігатися.

В дальшому сказав, що деякі члени Головного Уряду пишуть у своїх звітах, що вони не мали доручень від Екзекутиви. Після статуту і правильника Окружних Комітетів, головні урядовці, які є часто урядовцями Відділів, є автоматично членами Управ Окружних Комітетів і це саме вже надає їм багато прав і обов'язків. Вони повинні не тільки репрезентувати УНСоюз, але теж допомагати йому в організуванні членів.

Запитався Євгена Репету, який був членом Спеціяльної Організаційної Комісії та був раніше обласним організатором, а тепер є головним радним, скільки він приєднав членів для УНСоюзу у звітовому році. Він, щоправда, дає поради, які часом є добрі, але поради без діл нічого не варта.

Відносно звіту д-ра А. Лозинського, який подав, що УНСоюз, чи радше „Свобода" почали „нову політику", чи інший курс, сказав, що на його думку цілий звіт д-ра А. Лозинського є власне політикою. Такий звіт надавався б радше до УККА, але в ніякому разі до УНСоюзу. Д-р А. Лозинський хотів би, щоб „Свобода" віддзеркалювала погляди Визвольного Фронту. Але тоді прийшлося б зліквідувати „Гомін України" і його близькі приятелі з Канади ред. Василь Дідюк і д-р Стебельський втратили б свою працю. Тому „Гомін України" повинен залишитися „Гомоном України", а „Свобода" надалі „Свободою". Сказав, що у звіті д-ра А. Лозинського є багато завваг до головного предсідника за те, що він очолив комітет для вшанування 80-річчя д-ра Володимира Кубійовича. На його думку, це справа похвальна. У Вінніпеґу був такий громадський комітет, в якому був теж провідний член Визвольного Фронту, голова відділу АБН о. митрат Семен Їжик. У цьому комітеті був теж і мгр І. Геврик. Але вважає, що д-р І. Флис, який є спільником д-ра А. Лозинського, сам відповість на ці закиди і йому не потрібно оборонця.

В дальшому сказав, що багато говориться про те, що УНСоюз тратить членів через свою політику і політику д-ра І. Флиса. На його думку, УНСоюз тратив би членів також і тоді, коли б предсідником був дальше Йосип Лисогір, чи хтось інший.

Попросив, щоб хтось із Екзекутиви з'ясував конкретні пляни, як розбудовувати УНСоюз у майбутньому, бо дотепер ще ніхто не говорив про те, як можна поліпшити організаційну працю.

На твердження голови Контрольної Комісії д-ра Б. Футея, що УНСоюз вже не є тим, чим був давніше, він заявив, що УНСоюз є дальше тим, чим він був, тобто докладно таким, яким створили його наші піонери.

Д-р Анна Чопик звернулася зі запитом до головного предсідника, чому він не згадав у своєму звіті про сеньйорів УНСоюзу, хотяй сеньйори мають багато часу і читають кожний рядок у „Свободі". Вони матимуть жаль до головного предсідника, що у його звіті не було ніякої згадки про них. Порушила справу „дайрект біллінґ". З досвіду інших братських організацій знає, що з цією справою треба бути дуже обережним і добре перевірити ґрунт поки на це перейдеться. Запиталася головного касира Уляни Дячук, чому зменшився Стипендійний Фонд ім. Осипа Волка і попросила дати докладніші пояснення про цей Фонд.

Євген Репета на вступі заявив, що говоритиме про організаційні і фінансові справи.

Організаційні справи: У 1979 р. УНСоюз здобув 50% того числа членів, яке був здобув у 1970 році. Пересічна сума річного забезпечення за час від 1970 р. до 1977 р. виносила 9,071,000 дол., а вже у 1979 р. виносила7,316,000 дол., отож УНСоюз одержав тільки 80 відсотків суми забезпечення, яку одержував на протязі 7 років, тобто від 1970 до 1977 р. В тому часі, самозрозуміло, зібрано теж менше вкладок. На його думку, причиною того є, що не робиться ніяких заходів, щоб поправити організаційну ділянку. Вимагається від секретарів, більшість з яких є вже в похилому віці, праці, яка для них не під силу. Це є доказом невластивого підходу до справи і до розв'язки цієї проблеми. Завважив, що дуже добре сталося, що Екзекутива запросила на наради Головного Уряду експерта в цих справах п. Балу. Треба, щоб усі ставили йому питання і врешті дійшли до кореня лиха. Секретарі зробили дуже багато для УНСоюзу, але вимоги теперішнього часу є цілком інші і вони, помимо їхньої найкращої волі, не можуть нічого зробити. УНСоюз має добрий продукт до продажу, тобто добрі роди забезпечення, але не має добрих продавців. Ще є люди, яким можна б це забезпечення продавати, тільки треба знайти добрих продавців. На його думку, розв'язка лежить тільки у професійному веденні праці. Щов завести таку професійність, треба вкласти в це поважну суму грошей, а теж і праці. З цим є теж пов'язана справа „дайрект біллінґ", яку він повністю піддержує. Якщо членам Головного Уряду є дорогий УНСоюз, вони мусять стати вище своїх особистих справ і робити та схвалювати те, що є корисне для УНСоюзу. Теж звернув увагу на те, що вік членів збільшується, а причиною того є старші секретарі, які приєднують членів свого віку. Професійні організатори, які мають відповідний вишкіл, приєднують молодих людей.

Фінансові справи: Підкреслив, що над цією ділянкою треба поважно застановитися. Доходовість з майна УНСоюзу є мала, всього 5.4%, коли в 1977 році доходовість виносила 5.22% — отже дуже мало збільшилася. Правдоподібно причиною цього є інвестиція 8,000,000 дол.

в будинок. До справи продажу будинку треба підходити без емоцій. Панове д-р Куропась і проф. Шмагала повинні подати аргументи, чому вони думають, що краще було б будинок продати. Над цією справою треба поважно і серйозно застановитися.

В дальшому він сказав, що прихиляється до вже давніше висуненої думки, щоб зменшити площу, яку занимає УНСоюз і „Свобода" під бюра. Можна б зліквідувати поверх, який занимає УНСоюз і його винайміти, а УНСоюз і „Свободу" примістити на двох поверхах. Над цією справою треба теж поважно застановитися, а тоді перевести це в діло. При цьому дораджував, щоб Екзекутива найняла відповідну фірму, або фінансового консультанта, який переглянув би фінанси УНСоюзу і порадив, як найкраще їх вживати. Підкреслив, що дуже радіє рішенням Екзекутиви створити Культурну Фундацію. Це річ необхідна, яка дуже піднесе престиж УНСоюзу.

Інж. Мирослав Кальба на вступі завважив, що більшість справ уже порушили його передбесідники. Зазначив, що його заболіла кінцева заввага у звіті головного предсідника, а саме, що в минулому члени Головного Уряду використовували форум річних нарад виключно на критику членів Екзекутивного Комітету. Він не погоджується з того роду твердженням і думає, що й другі члени теж з цим не погоджуються. Здорова критика є потрібна, а промовчування певних справ ніколи не поправить стану організації. Попросив, щоб головний предсідник усунув згадані рядки зі свого звіту. Ствердив, що доплив нових членів до УНСоюзу є малий, прямо застрашаючий. Порушив справу святочних карток. На його думку, УНСоюз стоїть добре фінансово і не треба сходити йому з утертого шляху і розминатися з його цілями на те, щоб заробити кілька тисяч долярів. Роблення майна не є ціллю УНСоюзу. В терені є дуже негативна критика на ці картки. Не була б вона така гостра, коли б це були праці українських мистців. З приводу цих карток УНСоюз поніс велику моральну втрату. При цьому він передав головному предсідникові пачку згаданих карток, які він був одержав поштою.

Відносно репрезентації, то, на його думку, вона повинна бути помічною в організаційних справах. Коли головний урядовець їде до якоїсь місцевості, щоб там репрезентувати УНСоюз, то після відбутих нарад, він повинен залишитися в даній місцевості ще на один-два дні, щоб зробити для УНСоюзу певну роботу, чи навіть зорганізувати декілька членів.

В дальшому висловив думку, що Екзекутива не мала права на власну руку відокремлювати „Українського Тижневика" від „Свободи" і встановляти для членів ціни за нього. Ця справа належить до рішення Конвенції.

Порушив справу головного редактора — чому він не брав участи в засіданнях Екзекутиви. Такі і подібні питання ставили йому знайомі скрізь, де він бував. В „Альманаху" були заторкнені справи, які не повинні були мати там місця. Поміщення там тих справ не приносить користи УНСоюзові. Між іншим, поміщення знимки президії Кремля і підпис під нею, викликав обурення в деяких його знайомих. Підкреслив, що „Свобода" не є для політики. Вона повинна формувати думку нашої еміграції, її підбудовувати, а не піддержувати ідей певних людей, в тому випадку ідей деяких дисидентів, які не йдуть в парі з ідеями наших національних прав, за які ми всі повинні боротися.

Відносно виготовлення фільмів, що запропонувала Екзекутива, висловив думку, що фільми є добра річ, але коли б це мало бути повторенням того, що давніше були зробили В. Авраменко і Я. Кулинич, то чи не краще було б зробити з тих фільмів монтаж.

Зазначив, що організаційні справи є дуже важливі і не можна мимо них проходити і не застановлятися над їхньою суттю. На підставі поданої статистики, втрати в членах є дуже великі і як так дальше піде, то за приблизно 25 років УНСоюз залишиться з мільйонами, але без членів. Заторкнув справу В. Данька, що на його думку було невдалим експериментом. Підкреслив вклад праці старшого обласного організатора Степана Гавриша в розвиток Пенсильвенійських Округ. Завдяки його праці ці Округи дали одну третину всіх нових членів, які приєднано до УНС. Брак обласних організаторів є причиною цього занепаду. Потреба курсів для секретарів є конечна. Підкреслив, що чужі люди не-українці, які є непричасні до УНСоюзу, не розв'яжуть його проблем. Висловив сумнів відносно існування цього Відділу, який заснував п. Данько, з огляду на чужі прізвища членів, яких він приєднав до того Відділу. З прикрістю ствердив, що свого часу він мав можливість заснувати молодечий Відділ у Фініксі, Арізона, але не дістав дозволу туди поїхати і тому Відділ не постав, що принесло шкоду УНС. Він мав теж можливості зорганізувати членів в інших місцевостях, але не дістав дозволу туди поїхати і з цих можливостей нічого не вийшло. Брак живого контакту з секретарями Відділів є причиною організаційних невдач.

Заторкнув справу продажу дому УНС. Вияснив, що він не був проти побудови дому УНС, як це ствердив д-р М. Куропась, але він був проти тих коштів, які перейшли схвалену Конвенцією суму грошей, призначених на побудову дому і тому голосував проти рішення побудови дому УНС. Та з огляду на те, що побудова дому пройшла з такими труднощами, цей дім повинен бути всім союзовцям дорогий. Не вільно навіть допустити думки, щоб його продати.

В дальшому, він сказав, що УНСоюз своїми українськими виданнями повинен допомагати молодим людям українського походження віднайти себе (своє походження). Запитався, чому УНСоюз не дав оголошення до програмки філядельфійського хору „Прометей", який виїхав на турне по Европі. Ствердив, що це було невдалим потягненням. На закінчення, звернувся до присутніх, щоб допомогли УНСоюзові задержати його національне обличчя, а теж, щоб вони мали живий зв'язок з поодинокими Відділами УНСоюзу.

Перерва до год. 4-ої по пол.

ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ
год. 4.00 по пол.

ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ НАД ЗВІТАМИ

Сесією проводить дальше сен. Павло Юзик. До слова він попросив бувшого головного предсідника УНС. Йосипа Лисогора.

Йосип Лисогір на самому вступі зазначив, що УНСоюз, під організаційним оглядом, знаходиться в дуже серйозній ситуації. Втрати в членах за останні два роки є дуже великі — 30 відсотків 10-літньої втрати членів. На його думку, це рівняється з кризою. Цю кризу передбачував теперішний головний предсідник ще в 1978 р., будучи тоді заступником головного предсідника. Помимо того, йому й іншим членам Екзекутивного Комітету не вдалося здержати спадку членів. На його думку, деякі члени Екзекутивного Комітету не є добре обізнані з організаційними справами, з родами грамот, які має УНСоюз на продаж і т. п. і тому вони не повинні бути дорадниками в тих справах.

Порушив справу будинку УНСоюзу, а радше суму 8,000,000 дол., яка є інвестована в будинок. Сказав, що головний предсідник порушив був цю справу у своєму звіті, як теж і його передбесідник Є. Репета, які твердили, що УНСоюз мав би вищі доходи з тої суми, коли б був інвестував її в бондах. Він погодився б з їхнім твердженням тоді, коли б УНСоюз мав ці гроші тепер і їх інвестував, але коли б він був інвестував їх в бондах у тому часі, коли будував будинок, себто в 1974 році, то ті бонди мають тепер вартість всього 55 відсотків і на них УНСоюз був би поніс втрату. Після його обчислень, УНС має 8 відсотків доходу з інвестованої в будинок суми 8,000,000 дол. На його думку, будинок є символом нашої сили, а крім того фінансово він є корисний і його не треба продавати. Не погоджувався з думкою заступника головного предсідника д-ра М. Куропася, щоб гроші з продажу будинку зужити на купно Союзівок у різних частинах Америки, бо того роду бизнес не приносить фінансового доходу тому, що УНСоюз не може гостям рахувати тих цін, що рахують подібні американські підприємства.

Похвалив ідею запрошення Джеймса Балу на ці наради. Він знає Дж. Балу вже довгі роки, як знавця забезпеченевого діла і добре буде, коли він висловить свої думки, як піднести організаційні здобутки УНСоюзу.

Відносно Спеціяльної Організаційної Комісії, яку створено, щоб поправити організаційну працю, він сказав, що від самого початку він не сподівався позитивних вислідів.

Щодо прогулянки кораблем по морі висловився, що то є добра думка, але це не розв'яже проблеми придбання нових членів, а теж не вірить, що сподіваний прихід з цієї прогулянки покриє кошти її оголошень, які так часто появлялися на сторінках „Свободи" і „Українського Тижневика".

В справі різдвяних карток сказав, що ця справа не є новою для нього. Фірма, з якою зв'язався УНСоюз, переговорювала з ним у тій справі на протязі трьох років, але він вважав, що такі картки повинні бути в першій мірі в українській мові, а теж він вважав, що УНСоюз не повинен конкурувати в тій ділянці з церквами, Пластом і іншими організаціями, які хотять в той спосіб заробити трохи грошей.

Попросив вияснення у головного предсідинка відносно суми, яку він подав, що одержано з розпродажу „Альманаху". На його думку, ця сума охоплює продаж „Альманахів" за 1979 і 1980 роки.

Відносно пропозиції піднесення передплат за „Свободу" для членів висловив думку, що цього не можна зробити в ніякому разі. „Свобода" як така не тільки є пропаґандою для УНСоюзу, але вона ширить інформацію про українську справу взагалі. Рішення Екзекутиви, щоб за „Віклі" члени платили 5.00 дол., а не-члени 8,00 дол. було, на його думку, фатальним потягненням. Це не розв'яже фінансової проблеми видавання щоденника і „Віклі", кошти яких є дуже високі в порівнянні з видаванням інших газет, але треба старатися саме ці кошти зменшити.

Порушив справу затруднення Василя Данька. Ідея була добра, бо УНСоюз мусить послуговуватися професійними людьми, але підписання з ним контракту на цілий рік було нерозважним кроком. Злий досвід з В. Даньком не повинен зразити Екзекутиви і вона мусить дальше розглядатися за спеціялістами в продажу забезпечення, але таких людей треба затруднювати на пробний час.

Попросив подати кошти культурних курсів на Союзівці. Попросив вияснити, чи ціна винайму 9.25 дол. за квадратну стопу включає теж чищення, а теж, чи процес винайму 10-го і 13-го поверхів вже закінчений. Відносно боргових зобов'язань, то, на його думку, не треба було зразу віддавати людям гроші, коли вони цього зажадали, але треба було старатися їх переконати, щоб гроші залишили в УНСоюзі.

Попросив д-ра М. Куропася, щоб докладніше подав свою теорію продажу Української Будівлі.

Запитався сен. П. Юзика, як він дійшов до того, що УНСоюз має 10 мільйонів долярів інвестованих у Канаді.

Звернувся до головного секретаря В. Сохана, який має нагляд над поштою, з питанням, чому приватні листи, які ще дальше приходять на адресу УНСоюзу, відкривається, а щойно тоді пересилається до нього.

Анна Гарас на вступі заявила, що її передбесідники вичерпали майже всі питанння, які вона хотіла порушити. Залишилося їй ще декілька, а то, чому не поміщено у „Свободі" допису про зустріч Валентина Мороза з сенатором Ріттером. Цей допис вона сама переслала до „Свободи". В тій справі вона мала багато запитів від членів УНСоюзу з її околиці.

Вона запиталася, чому не повідомлено Й. Лисогора, що Округа Лігай Велі запросила його на головного промовця з нагоди святкування там 85-ліття УНСоюзу. В тій справі вона була написала листа до Екзекутиви, якого підписали всі члени Управи Округи. В дальшому подала, що її, як головну радну, обиджено під час святкувань 85-ліття УНСоюзу в Лейквуді і вона мусіла зійти зі сцени.

Попросила В. Сохана, щоб подав, де відбулися секретарські курси, про які він згадує у своєму звіті, бо про це вона не читала нічого в „Свободі".

Хотіла знати, чи зроблено щось з нагоди Міжнародного Року Дитини, щоб у той спосіб мати доступ до українських дітей.

Порушила справу винагороди Округ за здобутих членів. Твердила, що на попередніх нарадах Головного Уряду Організаційна Комісія подала була пропозицію, яку Головний Уряд прийняв і затвердив, щоб Окружним Комітетам виплатити по одному доляровi за кожного нового члена, приєднаного в минулому році. А теж запиталася, чому представник Екзекутиви, який взяв участь в Річних Загальних Зборах Округи, не приніс на збори належного Окрузі бонусу.

Звернулася до головного радного, інж. А. Дорошенка з проханням, щоб він відкинув зі свого звіту 10-ту точку.

Текля Мороз порушила справу „дайрект біллінг". Вона була членом Спеціяльної Організаційної Комісії, де ці справи обговорювано і вона здає собі справу з того, що це не скоро перейде в життя, але дораджує це зачати робити з неактивними Відділами.

Підкреслила, що найважнішим департаментом в УНСоюзі є організаційний. На її думку, продуктивних секретарів треба відзначати і з огляду на це запропонувала, щоб тим секретарям, які віддано працюють для УНСоюзу, після чотирьох років такої праці дати один тиждень безплатного побуту на Союзівці. В такому випадку треба брати до уваги не тільки число членів, але теж і суму забезпечення.

Відносно справи передплати „Свободи" внесла пропозицію, щоб н-членам піднести передплату до 45.00 дол. річно. „Українського Тижневика" не відділювати від „Свободи", а теж не давати „Свободи" тим членам, які є забезпечені тільки грамотою АДД (акцидентовою).

На її думку, „Союзівка", яка є дуже популярна в Канаді, зокрема в Монтреалі, та де приїжджають сотні гостей з різних частин Америки і Канади, повинна давати УНСоюзові принайменше 100 членів річно.

Підкреслила потребу союзового патріотизму — нехай кожний головний урядовець, поки вийде з цих нарад, застановиться і скаже, що він зробив для розбудови УНСоюзу.

Вона теж звернулася до інж. А. Дорошенка з проханням, щоб він вичеркнув 10-ту точку свого написаного звіту.

Попросила присутніх, щоб вони більше часу і енергії присвячували союзовим справам, чим на поборювання політичних поглядів один одного.

Проф. Іван Телюк на вступі зазначив, що має на меті застановитися над напрямними УНСоюзу, як економічно-суспільної одиниці. Чим більше часу й уваги присвячується нашій організації, тим краще вона буде розвиватися. Завданням таких установ, як УНСоюз, є надавати тон українській громаді і її обслуговувати в тих ділянках, в яких інші установи не можуть цього зробити. УНСоюз виконує ці функції на протязі 85 років. Останніми часами УНСоюз почав займатися такими справами, до яких ніколи не був покликаний. Треба б проаналізувати діяльність УНСоюзу і застановитися, в яких ділянках він повинен розвивати працю, а в яких ліквідувати. Підкреслив, що завважується, що твориться конкуренція в праці між Союзами й Українським Конґресовим Комітетом. Завдання Союзів і УККА є різні і вони не повинні зі собою змагатися. Натомість, українські братські Союзи повинні відбувати спільні з'їзди, робити спільні вишкільні курси, бо вони мають зі собою багато спільного.

Завважив, що вже так довго, як довго він є в УНСоюзі, звертав увагу на те, що треба підшукати людину, яка фахово виконувала б функції публічних зв'язків для УНСоюзу.

Ствердив, що багато справ, які дотепер дискутовано, були вже обговорені на засіданнях Спеціяльної Організаційної Комісії. Треба б розділити функції на такі, які повинні б виконувати Округи, і такі, які залишились би при Централі УНСоюзу. Ніколи до цього часу не переведено аналізи поодиноких починів — який був кошт кожного з них і яка прийшла з цього користь.

На кінець закликав усіх до співпраці, щоб таким чином причинитися до піднесення доброго імени УНСоюзу.

Д-р Богдан Гнатюк підкреслив, що з увагою прислуховувався до дискусії, як теж докладно прочитав усі написані звіти, в яких, до речі, було багато суб'єктивної настанови, і його занепокоїло те, що приціл є на останній рік з підкресленням, що УНСоюз котиться у пропасть. Зазначив, що коли кожний з головних радних погодився, щоб його вибрати на цей пост і присягав вірність установі, повинен мати позитивну настанову до тієї установи і допомагати в її розбудові. Організаційні проблеми, тобто невдачі в здобуванні членів, мають всі братські союзи. Він сам працює у Відділі та в Окрузі і знає, як важко є здобути членів.

Підкреслив, що в деяких звітах є речі, які треба б конечно усунути і не подавати до загального відома. Звернув увагу, що звітування членів Головного Уряду повинно охоплювати позитивну критику праці членів Екзекутиви. Така критика допомагатиме в рості УНС, а не перешкаджатиме.

Відносно „Свободи" і „Віклі", а зокрема відносно видавництва, то підкреслив, що ця ділянка потребує реорганізації.

Заторкнув справу відношення УНСоюзу до УККА, як теж, яке є місце УНСоюзу в українській громаді на терені Америки і ствердив, що УНСоюз є на першому місці в системі УККА. Представник УНСоюзу на протязі одного року є екзекутивним заступником голови УККА. Він також є членом Президії СКВУ. УНСоюз має пресу, яка формує українську думку. На цих нарадах працюватимуть різні комісії, які повинні розглянути поодинокі проблеми нашої установи і дати напрямні Екзекутиві для їх зреалізування.

Проф. Тарас Шмагала заявив, що радо вияснить свою настанову відносно продажу дому УНС. Він чекатиме на питання в тій справі, на які радо відповість.

Богдан Зорич попросив, щоб головний радний В. Дідюк вияснив деякі точки свого звіту, а саме, що Канадська Канцелярія є відкрита і закрита, що вона не має жадного зв'язку з членством і громадою, а теж, що В. Дідюк є обтяжений кореспонденцією з цілою Канадою, бо цього не робить Канадська Канцелярія. Заявив, що Канадська Канцелярія є відкрита, що туди заходять члени і що він полагоджує всі справи, які є зв'язані з УНСоюзом у Канаді.

Дав признання Є. Репеті за його дуже влучні завваги відносно організаційних справ.

Інж. Степан Куропась підкреслив, що звіти головних урядовців треба читати. Зі звітів деяких членів Екзекутиви, на пр. головного касира Уляни Дячук, виразно видно, що будівля УНСоюзу фінансово не виплачується. Теж не може погодитися з твердженням деяких головних урядовців, що Союз паде — Союз, як слушно сказав мгр І. Геврик, був, є і буде.

Звернувся до всіх тих, котрі пророкують упадок УНСоюзу, щоб вони подали причини, які спонукують їх до такого твердження, бо тоді можна буде тому запобігти.

Похвалив д-ра А. Лозинського за його відвагу сказати те, що він сказав. Але він теж не подав причин цього занепаду і не порадив, як можна тому зарадити.

В дальшому сказав, що деякі з його передбесідників дораджували, щоб УНСоюз перейшов на „дайрект біллінг", бо це, на їхню думку, допомогло б вдержати членство у Відділах. Головна Канцелярія мала б безпосередній контакт із членами. Підкреслив, що він погоджується з тою пропозицією, бо контакт із членами є потрібний.

Порушив справу побудови дому для старших віком союзовців — цю справу треба довести до кінця і такий дім придбати.

Ствердив, що в минулому році „Свобода" не служила союзовцям — не поміщувано статтей, які члени надсилали.

Подав свої критичні завваги до звітів головних урядовців, бо звіти повинні віддзеркалювати їхню позитивну настанову до організації. Підкреслив потребу двомовного ведення УНСоюзу, головно листування.

Відносно твердження Й. Лисогора, що коли б УНСоюз був ульокував вісім мільйонів долярів в бонди, замість в будинок, то був би стратив на тому, інж. С. Куропась сказав, що УНСоюз не потребував льокувати гроші в бонди. В тому часі була нагода купити біля Чікаґа 400 акрів землі враз із забудованнями й озером за пів мільйона долярів. Союз цього не купив, а за два роки продано цю посілість за три мільйони долярів. Щоб заробити, не муситься купувати бонди.

На кінець підкреслив, що члени Головного Уряду повинні бути патріотами своєї установи і всі як один стояти за нею і її президентом.

Іван Іванчук на вступі заявив, що він є членом УНСоюзу вже 53 роки. Поставив питання, яка користь була б для УНСоюзу, коли б його перебрало одне середовище, яке вже деякий час робить намагання в тому напрямі. Він повністю погоджується з ідеєю „дайрект біллінг", хотяй знає, що багато секретарів, головно тих, які мають великі Відділи, будуть протестувати. Але вважає, що само впровадження цієї системи не розв'яже проблеми. Треба повести добре зорганізовану кампанію приєднання членства, а теж треба влаштовувати такі імпрези, які притягали б людей, а тим самим популяризували б УНСоюз.

Повністю піддержав свого передбесідника інж. С. Куропася відносно потреби побудови дому для старших віком союзовців.

Відносно будівлі УНСоюзу висловив погляд, що вартість того будинку під цю пору виносить понад 20 мільйонів долярів і тому не можна говорити, що УНСоюз на ньому втратив.

Дораджував, щоб головні урядовці завжди мали на увазі добро УНСоюзу, а не свої партійні інтереси, бо УНСоюз повинен служити цілій українській громаді ще довгі роки.

Марія Душник висловила свої завваги відносно деяких звітів членів Головного Уряду. На її думку, деяких уступів з тих звітів не можна давати до публічного відома. Того роду критика може бути висловлена тільки в замкненому крузі людей, причасних до даних справ, а не може бути поширена на загал читачів.

Уляна Дячук подала свої завваги відносно звіту сен. П. Юзика, в якому він подав, що УНСоюз є зареєстрований в Канаді як чужинецька організація. Зазначила, що в Америці, в усіх стейтах, за виїмком, Ню Джерзі, УНСоюз називають чужинецькою (форейн) організацією.

Ствердила, що майно УНСоюзу в Канаді виносить 5,969,616 дол., а не як сен. П. Юзик подав у звіті 10,400,000 дол. Теж підчеркнула, що все канадське майно УНСоюзу залишається в Канаді, а не, як твердив сенатор, що більшість надвишки майна іде до Головної Канцелярії УНСоюзу, та що з цієї надвишки користають виключно американські члени, а не канадські. Готівка є ульокована в канадських банках, бонди є ульоковані в канадських державних бондах, морґеджі видається на канадські реальності, позички видається на підклад грамот канадських членів. Отже ціле майно є в Канаді і з нього користають виключно канадські члени.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ НАРАД

(Середа, 14-го травня 1980 р.)

РАННЯ СЕСІЯ
год. 10.00 рано

ВІДПОВІДІ НА ДИСКУСІЮ НАД ЗВІТАМИ

Наради відкрив головний предсідник **д-р І. Флис** і подав, що тепер слідуватимуть відповіді членів Екзекутиви на питання, які були спрямовані до них.

При цьому він звернувся до голів поодиноких Комісій з проханням, щоб вони при кінці цієї ранньої сесії подали до відома членам їхніх Комісій час і місце, коли вони мають зійтися на свої наради.

Провід засідання головний предсідник передав заступникові головного предсідника д-рові М. Куропасеві і приступлено до відповідей.

(Продовження дискусії над звітами в черговій частині протоколу.)

Ялинка 83-го Відділу СУА

П'єска „Різдво для звірят" у Ню Йорку

Кожного року за час свого16-річного існування 83-ий Відділ Союз Українок влаштовує імпрезу для дітей дошкільного віку — традиційну ялинку. Ціллю цієї імпрези є дати нагоду дітям безпосередньо побачити і пережити фрагменти з культури різдвяних свят, вплетені в оригінальний зміст нової казки. Цією імпрезою ми стараємося продовжувати довголітні надбання наших предків через конкретні вияви українських традицій, бо тоді діти відрізняють наші, повні християнського змісту традиції від тих інших, з наголосом на комерційність і зовнішній блиск. Ми маємо надію, що діти завжди будуть пам'ятати ці радісні дні українських свят і розповідатимуть іншим про їхню красу.

Цьогорічна казка була традиційною тим, що включала Святу вечерю з традиційними стравами, подаваними в цей вечір. Мати родини іде до пивниці по ярину й інші продукти, потрібні для приготовлення святвечірніх страв. У пивниці оживає ярина, танцює морква, капуста, буряки, горішки та яблучка. Мишки не дармують — теж пускаються у танок. Надворі сніговій, баба завірюха танцює із сніжинками. Вифлеємська зірка сходить. Діти просять маму, щоб звірят нагодувати — занести до лісу ведмедю мед, зайчикам капусту, хліб для лисичок, та щоб зробити Різдво для всіх звіряток.

Відкривши імпрезу, голова Відділу Надія Савчук привітала присутніх Сестер та публіку. Вона сказала, що сьогоднішня постановка „Різдво для звірят" опрацьована Мартою Данилюк на основі двох казок Ніни Наркевич і Лідії Гаєвської. Слід подякувати, — сказала вона, — директорці школи св. Юра, Сестрі Гаврилі за те, що дала змогу робити проби на сцені школи під час науки. В постановці брали участь сорок дітей зі школи св. Юра.

Під час змін декорації Музичний Інститут дав маленький попис колядок юних учнів на фортепіяні і скрипці. До скрипки акомпаньювала проф. К. Чічка-Андрієнко.

До успішного виконання імпрези багато спричинилася членка Відділу Дарія Ґенза, яка уложила хореографію. Маестро Станислав Косів грав на фортепіяні (примінюючи своє грання до кроків дітей). Признання належить також Марії Данилюк за постановку сценки, Наталії Думі — за оригінальні строї і Оксані Лопатинській — за поміч у виконанні їх. Чудові декорації належать Тарасові Гірнякові.

На закінчення імпрези всі учасники сцени і публіка проколядували „Во Вифлеємі зірка". Опісля був буфет і льотерія та забава під звуки акордіону.

Це вже втретє парафія св. Юра в Ню Йорку просить 83-ій Відділ повторити цю саму сценку під час їхньої просфори, що відбудеться 25-го січня 1981 року.

Зірка Галів

Зустріч...

(Продовження зі стор. 2)

нарешті, закінчив кар'єру активного змагуна проти „Канадієнс" в 1955 році, присвятившись праці тренера, а потім лігового судді в 1963-67 роках.

Тепер, крім праці на відповідальному становищі на летовищі Торонто, Лєньо Скоцень пише книжку — спогади про свої роки у спорті. Яка назва? Ще не знає, може — „Через півсвіта з круглим м'ячем", може якась інша. Десь восени цього року книжка буде готова, і я думаю що це буде справжня насолода, і то не лише для прихильників футболу.

Напевно, пам'ятають Скоценя і на рідних землях (і то не лише на Левандівці), хоч, за совєтською звичкою, його прізвища там тепер не згадують. Колишній співграч Скоценя (хоч як змагун „другого розряду") у своїй книжці „Футбол України" „забув про Скоценя, не згадав про нього ані словечком. Зате в польській книжці автора Юзефа Галиса „Польска пілка ножна" є бодай вичислене прізвище Скоценя у складі збірної Львова проти Шлеська (7:0) за чашу президента Польщі.

— „Якби я колись ще стрінув того Мішу Балакима, — каже Скоцень, — я сказав би йому пару слів „до слуху", таких львівських з Левандівки..."

Ми переглянули з Лєньом ще раз моє з ним інтерв'ю з-перед 33 років. — Ти зломив мені, — каже Лєньо, — одну ногу забагато. Мені зломили лише одну, а ти написав — дві. Зроби відповідну „костоправну операцію" і вилікуй мою другу ногу. Ти написав тоді, що я почав грати в „Україні" разом із моїм старшим братом „Юньом" (Мачуґою) в 1934 році, а насправді ми почали грати в „Україні" щойно в 1935 році коли Влодек Кобзяр вже поїхав до Ужгороду, і я ніколи не мав змоги заграти з ним. Ага, і доповни кількість змагань. У 1948 році я дочислився до 550, але від 1948 до 1955 дійшло ще із три сотні — Німеччина, Франція, Канада — разом буде з яких 800.

Не сповниться вже мрія Лєня Скоценя, про яку я писав у 1948 році. Він вже не одягне сорочинки змагуна збірної вільної української держави... Але він далі активний і ще, напевно, не одно зробить для українського спорту. Не раз ми, мабуть, ще зустрінемося при працях для відзначення 70-річчя львівської „України" і дасть Господь, щось разом зробимо.

А завжди вважатиму честю, що я був другом найкращого українського футболіста, людини, яка промандрувала півсвіту з круглим м'ячем, і залишилася тим самим „Лєньом" з Левандівки, вірним сином нашого Львова.

БАГАТО З НОВОВИБРАНИХ КОНСЕРВАТИВНИХ законодавців-республіканців у Вашінґтоні поспішають відмежуватися якнайшвидше від крайніх правих груп у ЗСА, хоч завдяки їхнім голосам вони дісталися до Конґресу в першу чергу. Найбільше цим нововибраним сенаторам залежить на тому, щоб відсепаруватися від такої консервативної групи, як т.зв. „Моральна Більшість" та інші з „Нової Правиці". Це стосується сенаторів з Індіяни, Флориди, Ню Гемпширу, Вашінґтону і Джорджії, пише „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт".

ПІД ЧАС СУДОВОЇ РОЗПРАВИ У ВИШКІЛЬНОМУ військовому таборі Лежюн, Північна Каролайна, прокуратор-психіятр капітан Патрік Ф.О'Коннел, шеф психіятрії у Морському міжплянетарному інституті у Пенсакола, Флорида, заявив, що Роберт Р.Ґарвуд, обвинувачений у

за співпрацю з ворогом в часі в'єтнамської війни, коли він перебування у полоні 14 років, умово є зовсім здоровий. Оборонець Ґарвуда знову ж сказав, що обвинувачений за дезертирство і коляборацію з ворогом, внаслідок тортур умово занедужав — і тому він невідповідальний за свої вчинки. П.Ф. О'Коннел натомість твердив, що підсудний представив

йому добре і ясно свою поведінку під час перебування у полоні, що ніяк не вказувало на такі симптоми психічної недуги, які повинні б проявитися в людини умово хворої. Д-р О'Коннел минулої осені був на одному з двох бадань, на яких перевірювали психічний стан Ґарвуда. Він пояснював, що носив зброю тільки як „багаж", бо так наказали йому це робити, зодягався в комуністичну уніформу, тому, що це було „більше істотне" а коли й перекладав дещо для комуністичної сторожі, то тільки тому, що він думав, що цим зможе допомогти своїм товаришам американцям.

Замість квітів на могилу

сл. п.

Іванни з Кохановських Левицької

на видання реґіонального збірника „ЯВОРІВЩИНА" складають:

по 20.00 дол. — Марія і Мирон Масюк, Степан Масюк, Іван Харамбура.

•

Вельмишановній Родині складаємо глибокі співчуття.

Замість квітів на могилу

бл. п. інж. Івана Слонського

пересилаю 20.00 долярів на Патріярший Фонд.

Дружині Покійного, глибоке співчуття.

Володимира РУСИНКО

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого БАТЬКА, БРАТА, ШВАҐРА І ВУЙКА

бл. п.

Інж. БОГДАНА ПОПОВИЧА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 8-го лютого 1981 р., о год. 12 вполудне

в Українській Католицькій Церкві

св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

при Сенфорд Авеню

Син — ОРЕСТ
Сестра — САВИНА СОХОЦЬКА з чоловіком ЮЛІЯНОМ
Сестрінка — ЯРОСЛАВА ШВЕЦЬ
Сестрінок — МАТВІЙ СОХОЦЬКИЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ і дітьми
Ближча і дальша Родина

Ділимося з Рідними та Приятелями сумною вісткою яка наспіла з України, що 27-го листопада 1980 року, у Винниках, відійшла у Вічність, на 94-му році життя,

наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

КАТЕРИНА ДОМАЗАР

ПОХОРОН відбувся 29-го листопада 1980 року у Винниках.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому смутку:
доньки:
ЕВГЕНІЯ БЯЛА
ІВАННА ХАМІВ
внуки:
ТАМАРА ЛЕВИЦЬКА з чоловіком МИХАЙЛОМ
ЗВЕНИСЛАВА СТАЙФЕЛ з чоловіком РОБЕРТОМ
РОКСОЛЯНА ҐАРЛЯНҐЕР із чоловіком ІВАНОМ
правнуки:
МИХАЙЛО ЛЕВИЦЬКИЙ
ТАНЯ І НІНА СТАЙФЕЛ
РЕНАТА І АНДРЕЯ ҐАРЛЯНҐЕР
невістка — ЛІДА ДОМАЗАР з дітьми УЛЯНОЮ І ХРИСТЕЮ в Канаді

Українська Вільна Академія Наук
та
Наукове Товариство ім. Шевченка
запрошують на

ДОПОВІДЬ

ЮРІЯ ЛОЗОВСЬКОГО

кандидата економічних наук

на тему

ВСТУП ДО ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Предсідник програми .... Проф. ІВАН КОРОПЕЦЬКИЙ

Доповідь відбудеться

в неділю, 1-го лютого 1981 р., о год. 2-ій по пол. в будинку Академії, 206 В. 100 вул., Ню Йорк, Н. Й.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ

Комісія Патріяршого Фонду

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили

X — 80

Гантер, Н. Й., листа ч. 1374, збирав п. Андрій Бук.

100.00 дол. — Церква св. Івана Хрестителя;
по 25.00 дол. — Б. І. Чайківські, А. К. Бук, А. Балько, Я. Х. Пеленський, Б. О. Богославець, Ю. Х. Бук;
15.00 дол. — Р. Левицький;
по 10.00 дол. — Д. Кріль, Ольга Дядинюк, С. Вовк, д-р Е. Костик, Я. М. Вижницький, В. І. Кардаш, д-р І. Макаревич, С. Королюк.

Разом на листу 1374 зібрано триста сорок п'ять долярів.

Комісія Патріяршого Фонду Товариства Свята Софія, щиро дякує усім Вельмишановним збірщикам і жертводавцям.

Датки на Патріярший Фонд можна складати на руки уповноважених збірщиків, або висилати до:

ST. SOPHIA RELIGIOUS ASSOCIATION
7911 Whitewood Rd. • Philadelphia, Pa. 19117

Всі датки на Товариство Свята Софія — Патріярший Фонд, можна відтягати від податку. IRS No. 23-74380645.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність, дня 16-го листопада 1980 року,

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ШВАҐЕР І СВАТ

сл. п. мґр

ОЛЕКСАНДЕР НАГОРНЯК

З глибини серця ми вдячні всім Приятелям, Знайомим і Організаціям в Чікаґо за вислови співчуття, квіти і так численну участь в Панахиді і похоронній відправі. Щиро дякуємо Родині за численні телефони і моральну підтримку.

Наша найщиріша подяка Впр. оо. катедри св. Миколая — пароховi монс. Петрові Леськові і о. шамбелянові Ярославові Свищукові за відправи Панахиди і похоронної Служби Божої.

Особлива подяка панству Олександрові і Анні Заяцям за велику поміч під час побуту Покійного в шпиталі. Щира подяка панству Романові й Олі Мицик за постійну моральну підтримку.

Рівнож щиро дякуємо д-рові Іванові Дачишинові за лікарську і сердечну опіку під час побуту Покійного в шпиталі.

Слова глибокої подяки складаємо для пані Іванни Ґорчинської, мґр Романа Голода, дир. Романа Мицика і мґр Володимира Ничая за так теплі і зворушливі слова під час Панахиди. Дякуємо панові Юрієві Яримовичеві — дириґентові хору „Славута" і Членам хору, які так чудово відспівали Панахиду.

Наша щира подяка погребному заведенню Капи, що так сердечно і дбайливо зайнялося похороном.

В Ню Джерзі щиро дякуємо о. Дмитрові Библову за відправлення похоронної Служби Божої в церкві св. Ів. Хрестителя, як також відпровадження Покійного на кладовище св. Духа.

Щиро дякуємо всім Приятелям і Знайомим з Ню Джерзі і з Ню Йорку, які прибули, щоби відпровадити Покійного у Вічність.

Наша глибока подяка близьким товаришам Покійного Ярославові Ракові і Левкові Штинді за прощальні слова на цвинтарі і за землю з далекого Стрия, місця народження Покійного, яку друг Левко посипав на домовину.

Щиро дякуємо похоронному заведенню Литвин і Литвин за дбайливе і сердечне переведення похорону.

З глибини серця дякуємо всім Жертводавцям, що замість квітів на могилу зложили добровільні датки на Служби Божі, на церкву в Люрді і на Пласт в Чікаґо.

Нехай Всевишній обдарує Вас щедрими ласками.

ВОЛОДИМИРА — дружина
МИРОСЛАВА ГРАБ з мужем ЮРІЄМ — дочка
ЛЕСЯ І ЮРЧИК — внуки

•

На СЛУЖБИ БОЖІ:

Роман і Ольга Мицик, Анна Білинська, Галя Федун, Юрій і Дарія Долинські, Лені і Христя Бонакорса, Ярослава Стасюк, Омелян Плешкевич, д-р Ярослав і Ярослава Панчук, М. і С. Скробач, Володимир і Меланія Дубицькі, Іриней і Оленка Юрчук — в семінарії, Курітіба, Бразилія, Петро і Надя Дзидзан, Михайло Нагорняк, д-р Мирослав і Олена Харкевич, І. Козель, Олег Весоловський з дружиною, Богдан Голод з родиною, Ю. і О. Яримович, Петро і Марія Семків, А. Зіємба, Роберт Штайн, Марія Штим, Мичел Бандур.

Разом $150.00

На БУДОВУ ЦЕРКВИ в ЛЮРДІ:

по 20.00 дол. — д-р Ілля Мула, Володимир і Ірена Петеш;
15.00 дол. — Марія Семянчук і Ігор та Олена Матвиншин;
по 10.00 дол. — Ярослав і Роксоляна Гарасимів, Юрій і Віра Ґоєвич, д-р Іван і Соня Дачишин, Арідна Лапичак, мґр Роман Голод, Роман і Александра Луцик;
по 5.00 дол. — Марія Громяк.

Разом $120.00

На ПЛАСТ — СТАНИЦЯ ЧІКАҐО:

по 25.00 дол. — д-р Юрій і Таня Кузич;
по 20.00 дол. — Анна Ліськевич, д-р Богдан і Орися Ткачук, д-р В. і О. Фединяк, Анна Мален;
по 15.00 дол. — Іван і Марта Борів;
по 10.00 дол. — д-р Іван і Михайлина Лисейко, Ярослав і Софія Кульчицькі, Членки ст. пл. Куреня „Спартанки", Лариса Еліяшевська, Оксана Ганушевська, Оксана Зифтинс, Оксана Марісcі.

Разом $180.00

Дня 15-го січня ц. р. відійшов у Вічність, Дорогий нам усім

бл. п.

ЯРОСЛАВ МЕНЦІНСЬКИЙ

Батько нашої коханої Братової, Віри Вергановської.

•

Замість квітів на свіжу могилу

складаємо 50.00 долярів

на Українську Греко-Католицьку Церкву в Люрді.

МАРІЯ СТАШИНСЬКА
ОЛЕНА КОС

ПРЕЗИДІЯ КОМІТЕТУ ДЛЯ ПРАВОПОРЯДКУ УККА

запрошує Представників Організацій — членів Комітету та всіх прихильників на

ШИРШУ НАРАДУ

що відбудеться

в суботу, 31 січня 1981 р., о год. 10-ій ранку в УНДомі в Ню Йорку, кім. ч. 23

ПОДЯКА

4-го грудня 1980 р. відійшов у Вічність на 87-му році життя, мій Найдорожчий ДРУЖИНА

бл. п.

ІВАН АНТИПЕНКО

(псевдо: АНТОША КО, АНАТОЛЬ ГАК, МАРТИН ЗАДЕКА), письменник, фейлетоніст.

Щиросердечно дякую Всечесному отцю прот. Михайлові Борисенкові, Всечесному отцю прот. Степанові Біляковi за похоронні відправи і зворушливі слова прощання.

Дякую Всім, хто віддав шану Покійному, взявши участь у Службах Божих і похороні.

Дякую за зворушливі слова на поминках: проф. Гр. Костюкові, який насвітлив усю літературну творчість Покійного, д-рові А. Вороніну, інж. П. Гурському, інж. Ю. Нагорному, проф. Т. Богданській, дир. М. Євсевській.

Дякую Михайлові Насевичеві, який дбайливо організував похорон і потурбувався подати згадку про Покійного, як українського літератора до американської преси.

Дякую Всім, що висловили мені співчуття листовно.

Дякую жертводавцям в пам'ять Небіжчика: на Українську Вільну Академію Наук — 352.00 дол., на Дім Культури у Бавнд Бруку — 361.00 дол.

Подяка Парафіяльній Раді церкви Св. Покрови і Друзям, які прислали квіти на домовину.

Щира подяка Лідії і Сергієві Ковальчукам, які опікувались Покійним під час Його хвороби, допомогли мені у найтяжчий час, дбають про мене тепер.

В глибокому смутку —

ВАСИЛИНА АНТИПЕНКО

З болем і смутком повідомляємо, що 21-го січня 1981 р., помер в Ню Йорку, Н. Й., на 68-му році життя, активний член нашої та інших громадських організацій, відданий українській справі патріот, інженер

бл. п. ЮРІЙ АРТИМИШИН

Родину Покійного просимо прийняти вислови нашого глибокого співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ, Відділ в Ню Йорку

Український Католицький Університит у Римі

XII ВАКАЦІЙНИЙ КУРС

18 червня до 19 липня 1981 р.

Загальна тема:

КОЗАЦЬКА І ГЕТЬМАНСЬКА УКРАЇНА

Інформації: Prof. WASYL LEW
95-26 — 92nd St., Ozone Park, N.Y. 11416. Tel.: (212) 845-3672

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 30-го січня 1981 року, о год. 7-ій веч.

ДОПОВІДЬ

Д-ра РОМАНА ОСІНЧУКА

„ЩО ДАЛА ЦИВІЛІЗАЦІЯ ДЛЯ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ?"

Ділимося з Українським Суспільством болючою вісткою, що дня 21-го січня 1981 року, помер в Ню Йорку, на 68-му році життя, активний член нашого Середовища, щирий і жертвенний патріот та взірцевий громадянин, інженер

бл. п. ЮРІЙ АРТИМИШИН

•

Родині Покійного висловлюємо наше щире і глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ОСЕРЕДОК СЕРЕДОВИЩА ЗП УГВР в Ню Йорку

Повідомлення для мистців про допомоговий Фонд ім. Сергія Литвиненка

Сергій Григорович Литвиненко — відомий мистець, скульптор та визначний організатор українського культурнотворчого життя, був ініціятором, засновником і

довголітнім головою Українського Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку та ініціятором і першим головою Об'єднання Мистців Українців в Америці, яке під його енергійним керівництвом розгорнуло широку діяльність, втягнувши у співпрацю українських мистців усіх країн українського поселення у світі.

Цю плодовиту організаційну і мистецькотворчу діяльність Литвиненека перервала передчасна його смерть 20-го червня 1964 року. Вдова — магістер Надія Литвиненко, вшановуючи пам'ять свого чоловіка, створила скромний Фонд ім. Сергія Григоровича Литвиненка, який започаткувала сумою 2,000 долярів. Згідно з устійненим правильником, цей фонд існує при Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА з осідком у Савт Бавнд Бруку, Н.Дж. Голова згаданої церкви Митрополит Мтислав збільшив цей фонд із прибутків Мистецької галерії при церкві св. Андрія в Савт Бавнд Бруку на ще 2,000 долярів, так що основа фонду виносить 4,000 долярів. Згідно з тим же правильником, фонд може бути збільшений пожертвами ідейних добродіїв, яким доля українських мистців в світі, зокрема тих, які опинилися у тяжкій матеріяльній потребі, не є байдужа.

Фондом завідує Кураторія, в яку входять мистці: Петро Андрусів — голова; Петро Мегик — секретар; Діонісій Шолдра — скарбник. Митрополит УПЦ Мстислав є доживотним почесним головою фонду, а магістер Н.Литвиненко — доживотним фундатором фонду.

Грошові засоби фонду зберігаються у Кредитівці св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, число конта — 538.

Призначення цього фонду — допомагати українським, старшим віком або хворим (в окремих випадках і молодим), мистцям-скульпторам, малярам, графікам і видатним діячам української культури на поселеннях, які потребують матеріяльної допомоги.

Грошову допомогу видається тільки за рішенням кураторії або як безповоротну допомогу, або як позичку на передбачені терміни. Прохання про допомогу повинні бути заручені найменше двома прийнятими Кураторією особами, або відомою українською організацією чи установою.

Щоб одержати допомогу або позичку, треба звернутися письмово до Кураторії фонду на нижче подані адреси, подаючи в проханні своє ім'я і прізвище, дату і місце народження, професійну освіту, мистецьку або культурну діяльність, адресу перебування, матеріяльний стан і мистецьку чи культурну організацію, котра заручає прохання.

Фонд ім. Сергія Григоровича Литвиненка в часі свого існування активно допоміг деяким українським мистцям у потребі і далі готовий повнити свою скромну харитативну працю там, де найбільше потрібна піддержка для розвитку української незалежної культури в місцях українського поселення у світі.

Прохання слід висилати на адреси:

Mrs. Nadia Lytvynenko
66 St. Marks Place
New York, N.Y. 10003.

Mr. Petro Andrusiw
123 Merritts Pond Road
Riverhead, N.Y. 11901.

За Кураторію Фонду
Петро Андрусів, голова

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

40-річний ювілей 38-го Відділу ОДВУ в Гемпстеді-Юніондейлі

Промовляє голова Центральної Управи ОДВУ д-р Богдан Шебунчак.

У неділю, 30-го листопада цього року, місцевий 38-ий Відділ ОДВУ ім. О. Басараб урочисто відзначив славний 40-річний ювілей свого заснування та творчої діяльности. Ця урочистість була сполучена з посвяченням нового прапору Відділу ОДВУ. Посвячення довершили у соборницькому чині два місцеві священики — парох католицької церкви о. Шаранович і настоятель православної церкви о. С. Гаюк. Про культ прапору та його значення у боротьбі народів і армій за свою державність та незалежність виголосив змістовне слово о. Шаранович. Голова місцевого 38-го Відділу ОДВУ ім. О. Басараб Микола Курчак відкрив ювілейну врочистість та коротко накреслив творчий шлях Відділу протягом минулих 40 років. На тостмайстра церемонії був покликаний молодий, діяльний науковець, член місцевого Відділу і член ЦУ ОДВУ проф. Ю. Солтис, який уміло і з піднесенням проводив програмою свята. Він представив учасникам урочистости представників українських товариств і організацій.

Із привітаннями Ювелятові — 38-му Відділові — і його учасникам виступали: голова ЦУ ОДВУ д-р Богдан Шебунчак; голова крайової організації Українського Визвольного Фронту (УВФ) д-р Володимир Михайлів; Параскевія Шпачинська від місцевого Відділу СУА ім. О. Теліги; інж. С. Небожинський, голова управи місцевого Відділу УККА; М. Мицьо - від Відділу ООЧСУ; В. Шпачинський — від Відділу УНС; О. Калиновський — від Пласту; Р. Мац — від об'єднання бувш. Вояків УПА, та представники інших організацій.

Один із перших надхненників та піонерів ОДВУ Степан Ковальчук, який тепер живе у Флориді, прислав теплого привітального листа, який було прочитано, та зложив щедру пожертву.

Член ЦУ ОДВУ Петро Байбак виголосив коротке слово привіту та присвяти з нагоди 40-літнього ювілею місцевого Відділу ОДВУ.

Місцевий ансамбль молодих бандуристів під проводом О. Калиновського проспівав чотири народні пісні під акомпаньямент бандури, за що був нагороджений рясними оплесками. Молода пластунка Мац зворушливо продеклямувала вірш з героїки боротьби. При посвяченні прапору кумами урочистости були сеньйори та ветерани ОДВУ з дружинами — Дідори, Літеплі, Іванови, Клоби, Зобкові; О. Малігловська, Є. Квозно, як рівно ж і колишні або теперішні голови управ ОДВУ навколо Ню Йорку — Р. Крупка, О. Серна; члени ЦУ ОДВУ — д-р Б. Шебунчак, д-р В. Михайлів; інж. О. Суховерський, С. Селешко, М. Белендюк, М. Андрейко, член ЦУ УЗХ Раїса Куделя.

Дружньо працював бенкетовий комітет свята, складений з членів управи Відділу та їх дружин — С. Сагатій, Ю. Захарій, О. Курчак, А. Курчак, І. Копистянська, що щиро частували гостей.

Діяльність та творчі осяги 38-го Відділу ОДВУ ще раз доводять, що невеликі численно відділи, коли вони складаються з жертвенних одиниць, можуть вносити велику лепту до організованого українського життя. Під час свята на залі було біля 200 людей. Перед закінченням свята всі присутні на пошану ювілятів проспівали „многії літа", а на закінчення свята — „Не пора, не пора."

П. Трохименко

Вісті з УВУ

ДОПОВІДЬ Д-РА ІЗРАЇЛЯ КЛЕЙНЕРА В УВУ

У серії міжнародних зустрічів Українського Вільного Університету 14-го листопада 1980 року у власних приміщеннях у Мюнхені відбулася цінна доповідь д-ра І. Клейнера про багату активність Володимира Жаботинського (1860-1940), гарячого речника тісної жидівсько-української співпраці. Доповідь могла б стати зразком того, як можна насвітлити деякі болючі питання із минулого без заторкування почувань. Не затаюванням помилок, але зрозумінням їх підложжя, можна дійти до послаблення ресантиментів для покращання всієї атмосфери співвідношення національностей, що їм довелося жити на одній землі.

Д-р Ізраїль Клейнер, колишній співробітник „Радіо Свободи" у Мюнхені, студіював і промувався в УВУ а згодом виїхав до Ізраїля, але не зриває своїх зв'язків із „Альма матер", в якій здобув докторат. Його праця настільки цінна, — як це мали змогу переконатися численні й компетентні присутні на вечорі, що її треба конечно із повною документацією видати, найкраще у

чужих мовах. Про це і була мова в дискусії. Ця доповідь упритомнила молодшій генерації заслуги такої видатної постаті, якою був письменник, публіцист і видатний політик В. Жаботинський, тим більше, що

доповідач зумів із теплом і симпатією передати всі сподівання і розчарування цього діяча, гарячого жидівського патріота — сіоніста, оживленого симпатіями до народу землі, на якій він народився.

У дискусії представив доповідач деякі моменти з діяльности Комітету жидівсько-української співпраці, зокрема — появу першого числа контактного органу, який виходить із статтями у

різних мовах (ідиш, гебрейська, українська, російська й англійська), щоб дійти до якнайширшого кола потенціяльних симпатиків. Численні присутні склали передплати та пожертви на

продовження видання цього важливого з погляду майбутнього органу. Ректор УВУ висловив пропозицію відбути спільну конференцію, подібну до тієї, яка була 6-го і 7-го жовтня м.р. із польськими науковцями.

Якщо зважити, що ця конференція мала своє продовження у українсько-чеській зустрічі у Парижі, то це було б гідне продовження УВУ змінити атмосферу, яка

змінити всю атмосферу, яка витворилася серед чужинців довкруги українців та їх змагань до здобуття власної державности. В рівній мірі як присутні, так і прелеґент щиро привітали цей проєкт. Згодом стало відомо, що перші кроки в цьому напрямі вже зроблено. Українсько-жидівська наукова конференція була б гарним доповненням до ювілею УВУ, що його в 1981 році відзначить вся українська спільнота.

Остання...

(*Продовження зі стор. 2*)

лишитися між тими, які завтра будуть переслідувані. Надіюся, що католицький священик за дозволом Кардинала Архиєпископа Парижа відмовить молитву над моєю могилою".

У 1939 році не було вже однієї европейської держави, яка не дискримінувала б жидів. Тоді цілі народи в Центральній та Східній Европі станули по стороні Третього Райху. Якийсь час вони не бачили конфлікту принципів між своєю релігією, а нацистами. Як приклад націоналістичних релігій Лукач подає Словаччину та Хорватію. Монсеньйор Тісо став президентом Словаччини, а о. Глінка оснував словацьку націоналістичну католицьку партію. Рід католицького популізму існував у Литві, Україні, Австрії Мадярщині, Баварії і ЗСА. Католицький монсеньйор о. Волошин був президентом коротко існуючої Карпатської України.

Брак об'єктивізму

Автор у цій та в кількох інших згадках про українців не зумів як історик звільнити себе із мадярського шовінізму та дати об'єктивну оцінку сучасних осіб та подій. Посудив о. Волошина про коляборацію з німцями тоді, коли Карпатська Україна перша в Европі збройно протиставилася агресії нацистського альянта Мадярщини. Українському духовому велетневі Митрополитові А. Шептицькому, який визначався небувалою святістю, знанням і великою пошаною усіх віроісповідань, включно з жидами, закинув релігійний обскурантизм та нотки антисемітизму в його листуванні з Ватиканом і це тоді, коли чужинці вважали Митрополита одним із найчільніших представників Католицької Церкви на сході Европи це тоді, коли він, наражуючи своє життя, окремим листом до гітлерівських верховодів рішуче станув в обороні жидів, а у своїй палаті та по манастирях переховував десятки жидівських втікачів. Наша церковна ієрархія повинна скласти протест з причин огидних наклепів на Митрополита проф. Лукачем та потягнути його до відповідальности.

У кількох місцях автор згадує, що українці, литовці та румуни помагали німцям вбивати жидів, а зовсім поминув факт, що тисячі українців згинули з рук німецьких посіпак у таборах смерти, або були розстріляні як закладники за спротив звірствам нацистів і за переховування жидів; що в 1941 році арештовано український уряд (крайове правління) і вивезене до концтаборів; що УПА героїчно боролося на два фронти проти нацистів і большевиків та в своїх з'єднаннях давало захист жидам. Не можна за злочини одиниць робити відповідальним ввесь український нарід, що у другій Світовій війні мав більший голокост, як жиди, у революційній боротьбі та у совєтських військових частинах.

Неправдиві твердження

Неправдивим є твердження автора, що совєтські солдати — українці — щойно в таборах полонених стали антикомуністами. Вони добровільно йшли в полон, щоб боротися далі проти зненавидженого Сталіна, але глупота Гітлера перешкодила цьому.

Незгідним з дійсністю є теж зауваження Лукача, буцімто большевики під час відступу в 1941 році, тому повбивали багато українців, щоб превентивно застерегти себе перед загрозою повстань, які мали місце недавно при розвалі Польщі. Вони ще до війни вимордовували маси ув'язнених українців, які під ключем не могли брати участи в повстанчих рухах. Це було продовження політики геноциду українського народу червоною Москвою.

Проф. Лукач, тільки з одним малим вийнятком, зовсім не користав з українських англомовних джерел і під впливом мадярського шовінізму не зумів теж зробити об'єктивних висновків із праць чужинців, які прихильно оцінили боротьбу та жерви українців у Другій світовій війні.

Автор цих рядків переслав проф. Лукачеві важливі англомовні матеріяли з вимогою, щоб у найближчому виданні він перевів відповідну коректу теперішнього тексту та перепросив українську ієрархію Католицької Церкви за зневагу заподіяну пам'яті Митрополита Шептицького, який не втікав до чужої амбасади, а з цілою ієрархією, що покінчила смертю мучеників, гідно витривав на стійці аж до останнього віддиху.

БУДИНОК УВУ ЗАРАХОВАНИЙ ДО КАТЕГОРІЇ БУДІВЕЛЬ ПІД ДЕРЖАВНОЮ ОХОРОНОЮ

Будинок УВУ у Мюнхені, куплений в 1974 році завдяки княжому дарові Патріярха Йосифа, зарахований тепер спеціяльним рішенням відповідного уряду з листопада 1980 року до категорії будівель — пам'ятників історичної вартости, що знаходяться під спеціяльною охороною (як, наприклад, будівля новобарокового стилю). Звичайно, це накладає на власників спеціяльний обов'язок утримувати його у постійно репрезентативному стані, **алеж з другого боку — для потрібного ремонту можна домагатися допомоги від уряду та міста. Всі евентуальні зміни при ремонті вимагають спеціяльного затвердження, щоб не знищити характеру цілости.**

До рішення відповідного уряду спричинився, незаперечно, факт основного ремонту дому, переведений наприкінці 1979 року, який підкреслив всі стилеві властивості будинку. Віднову уможливив — як відповідною дотацією, так і порадами — архитект Павло Лянгнер із Абсбургу, заслужений у відбудові низки об'єктів у різних містах Баварії та в розбудові парків, розвагових площ тощо. Інж. П. Лянгнер тримав зв'язки із українськими підприємцями у Баварії і надалі допомагає УВУ своїми фаховими радами. Його запрошують до участи у засіданнях сенату, зглядно, Управи Товариства Прихильників УВУ, яке є правним власником Дому, як зареєстрована юридична одиниця цивільного права (судово зареєстроване товариство). Взагалі німецькі приятелі УВУ сходяться із сенатом на товариських зустрічах, щоб спільно застановитися, чим і як можна допомогти УВУ для його дальшого розвитку.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УКРАЇНСЬКІ СПОРТОВІ ЛИЦАРІ ТУТ І ТАМ

В кінці кожного року майже в усіх країнах світу в пресі на спортових сторінках подають імена найвизначніших спортовців того року даної країни. Спортових „зірок" вибирають спортові журналісти, або читачі спортової преси і журналів на підставі фактичних осягів цих змагунів в найбільш престижевих національних чи міжнародних спортових імпрезах.

На підставі таких же підсумків подаємо списки десяти найкращих українських спортових „зірок" в ЗСА і Канаді, що їх вибрала редакція журналу „Наш Спорт" і десять найкращих в Україні, що їх вибрали читачі київської „Спортивної газети." До десятки найкращих в ЗСА і Канаді „Наш Спорт" вибрав наступних спортовців: Андрій Базюк (Канада) — легкоатлет, який здобув на Вільній Олімпіяді в Етобікок три золоті і одну срібну медалі. Марко Слиж („Ч. Січ", Нюарк — багатократний чемпіон плавацьких першостей УСЦАК і американських змагань. У 1980 році Марко здобув чотири золоті медалі в плавацьких першостях УСЦАК і встановив нові рекорди. Аліна Каздоба („Ч. Січ", Нюарк) — кількакратна першунка плавацьких першостей УСЦАК в 1980 році в цих першостях здобула три золоті і одну срібну медалі. Маріянна Левицька (Канада) — легкоатлетка на Вільній Олімпіяді в Етобікок, здобула одну золоту і одну бронзову медалі. Борис Бачинський („Тризуб", Філядельфія) — п'ятикратний шаховий чемпіон УСЦАК, в 1980 році здобув почесне третє місце на відкритих першостях ЗСА, що відбулися в Атланті, Джорджія. Маркіян Хамуляк („Ч. Січ", Нюарк) — воротар копаного м'яча, неофіційно визнаний найкращим змагуном юнацьких першостей УСЦАК в Клівленді, вибраний першим воротарем, коледжових дружин у східніх ЗСА. В дружині Кін коледжу, що здобула звання чемпіона, Маркіян здобув небувалий рекорд, у дев'ятьох змаганнях не пропустив жадного голя. Нестор Паславський („Ч. Січ", Нюарк) — колишній член збірної ЗСА, змагун і капітан дружини „Ч. Січ" чемпіонів 1979 року і віцечемпіонів 1980 року відбиванкових першостей УСЦАК, першунів Інтернаціонального турніру в Прінстоні. На усіх цих змаганнях Нестора вибирали найкращим стиначем і змагуном. Зеня Матківська („Ч Січ", Нюарк) — двократна чемпіонка жіночої групи УСЦАК до свого нового звання чемпіонки в 1980 році додала серію престижевих перемог в турне по Бельгії. Марко Гудзяк („Сокіл", Сиракюзи) — двократний переможець лещетарських першостей УСЦАК. Михайло Шегда (Гартфорд) — переможець ряду ґольфових турнірів, що їх влаштували українські спортові осередки в кількох містах східніх ЗСА.

СПОРТОВІ ЛИЦАРІ УКРАЇНИ

Під таким наголовком київська „Спортивна газета" з 1-го січня ц. р. подала вислів голосування своїх читачів, які переслали свої голоси до редакції поштовими листівками. В голосуванні взяли участь 4,382 читачі, які вибрали наступних спортовців: Володимир Безсонов (Київ) — катітан київської дружини „Динамо", чемпіон СССР 1980 року. Олександер Колчинський (Київ) — дворазовий олімпійський чемпіон боротьби клясичного стилю. Павло Ледньов (Львів) — ветеран попередніх Олімпіяд; на Олімпіяді 1980 здобув дві золоті медалі в п'ятиборстві. Валентин Манкін (Київ) — учасник чотирьох Олімпіяд, на яких трикратно здобув золоті і один раз срібну медалі. Султан Рахманов (Дніпропетровськ) — під сучасну пору найсильніша людина в світі. На минулорічній Олімпіяді в Москві після поразки росіянина Алєксєєва вийшов переможцем і після вручення йому золотої медалі на пресовій конференції заявив світовим журналістам, що він український спортсмен, хоч в нього тільки мати українка, батько — узбек. Юрій Сєдих (Київ) — дворазовий чемпіон Олімпіяди, вихованець славного українського легкоатлета, тепер тренера А. Боднарчука. Олександер Сидоренко (Жданов) на минулорічній Олімпіяді здобув золоту медалю у плаванні — 400 метрів. Володимир Смирнов (Київ) — олімпійський чемпіон 1980 року у фехтуванні рапірою. Надія Ткаченко (Донецьке) — багатократна першунка України, СССР, Европи, на останній Олімпіяді здобула золоту медалю в п'ятиборстві. Сергій Чухрай (Херсон) — вихованець тренера Марченка, разом з білорусом Перфеновичем здобув на минулій Олімпіяді дві золоті медалі з веслування на байдарці-двійці 500 і 1000 метрів.

Крім індивідуальних спортовців, любителі українського спорту назвали теж п'ять найкращих дружин в Україні, якими є: Київське „Динамо" — чемпіон СССР в копаному м'ячі 1980 рік; Київський „Спартак" — чемпіон України, СССР, Европи і Олімпіяди 1980 в ручному м'ячі (гендболі); київський „Сокіл" — єдина українська дружина, що виступає у Вищій Лізі СССР; донецький „Шахтар" — дружина українських вуглекопів, що здобули кубок СССР в копаному м'ячі; збірна шахів Товариства „Авангард".

(от)